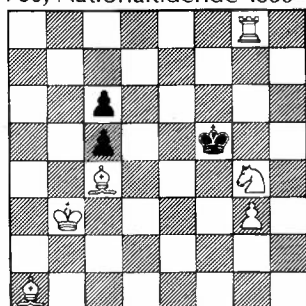

3227. S.C.L. Hertzsprung
786, Nationaltidende 1886

Mat i tre træk 6+3

THEMA DANICUM

DANSK SKAKPROBLEM KLUB

Ansvarshavende redaktør: JAN MORTENSEN

ISSN 0105-0117 ★ Vol. 6 Januar 1986 Nr. 41

Dom i THEMA DANICUMs selvmattturnering for 1982 og 1983

Dommer: Lars Larsen

Spærrefrist: 1. april 1986

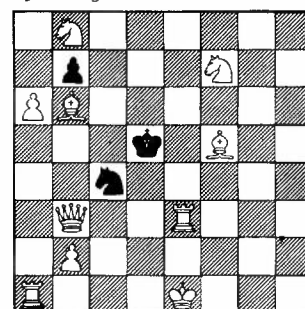
I jubilæums- og fødselsdagsåret publiceredes 17 selvmatter; heraf var 6 totrækkere, 3 tretrækkere og 8 flertrækkere. Mange af opgaverne var gode, de passede til feststemningen. I 1983 kom tømmermændene. Tretrækkerne, mit hjerte barn, forsvandt helt, og kvaliteten i de 12 selvmatter, 7 totrækkere og 5 flertrækkere, dalede påfaldende. Der spores både hos forfattere og løsere en tendens til at foretrække én lang variant med overraskende momenter undervejs (1829, 2011, 2090, 2273, 2362) frem for en harmonisk tretrækker med to-tre jævnbyrdige varianter og vekslende matter. Modelmatter, herunder varianter med hvid konge på forskellige felter, har man åbenbart helt glemt. Det er vist især de *varierede* matter, der fremkalder løserkritik som "sjelden rikkholdig" (om 2008) og "bindingsvexling i et gott problem" (2360).

Biløselige var 1830, 2011, 2012, 2013, 2274 og 2361. Nr. 2011 blev dog korrigeret i nr. 33. 1826 var ikke original.

1. pr. 1828 af Per Grevlund. 1 Da2 2 Ta3 3 Lf2! 4 b4 axb4 ep. 5 o-o-o+ Sd2 6 Ta5+ Kc4 7 Da4+ Kc3 8 Le1 b2#. "Kun" én variant, men hvilken! De førnævnte "overraskende momenter" vælter ind over løseren: skjulte stille træk, en passant, frigørelse, rokade og bindinger. Opgaven vil blive stående i den danske samling af eksempler med "bizarre" indslag.

2. pr. 2008 af Arthur Madsen. 1 Sc7 Le2, Ld3/ Lc4/ Lb5 2 Lc4+/ Txc4/ Tb4. 1 - Lg2 2 Ld5+; 1 -

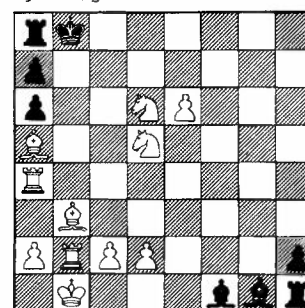
1828. Per Grevlund
Aalborg (DK)
1 PR Thema Danicum
1982-83

S8#

10+3

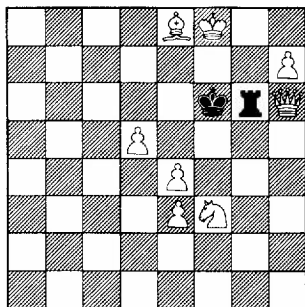
2008. Arthur Madsen (+)
2 PR Thema Danicum
1982-83

S2#

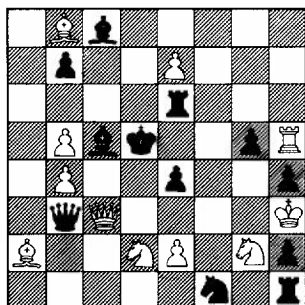
11+8

2090. Paul Moutecidis
Thessaloniki
3 PR Thema Danicum
1982-83

S16#* 8+2

2010. C.S.Animitsa
Selo Kremenjova (SU)
4 PR Thema Danicum
1982-83

S3# 11+12

2 T/SxS. 1 Tc3! truer 2 Te3+; 1 - Sc2, Sb3, Sc6, Sc5 2 TxS; 1 - Sxf5! 2 Tc4+. Den sidste variant (fortsat forsvar ved selvbinding) er den bedste i denne *Fata Morgana* med overgang til trussel. Sd5 og De7 er stilfærdige tilskuere. Møtter fra samme batteri giver sjældent det fornødne indtryk af variation (en undtagelse er dog 2. præmien).

4. hændrende omtale 1827 af D.Müller: Kf5 Da5 Tb6 Lg4 Se6 Bb2 Bb3 - Kd5 Df2 Tc2 La3 Lb1 Sa2 Sc5 Ba7 Be7 Bf4 Bf6 Bg5. S3#. 7+12. 1 Ta6 truer 2 Dd8+ 3 Da8+; 1 - Sb4 2 Lf3+ DxL 3 Dxc5+; 1 - Sc3 2 Sc7+ Kd4 3 Dxc3+. En hyggelig tretrækker med tre svækkesmøtter: linieåbning på c5, spærring på b4 og dækslip på c3. En bedre nøgle havde givet opgaven en højere placering.

Rosende omtale 1923 af Z.Janevski: Kd1 Da5 Te4 Th3 Lg6 Sb1 Sd6 Bd4 Be5 - Kd3 Da2 Ta1 Le3 Sf3 Sf5 Ba3 Bb2 Bb3 Bd2 Bd7 Bf4 Bg7. S2#. 9+13. 1 Dd5 truer 2 Dxb3+; 1 - Sf3xd4/Sf5xd4/Lxd4 2 Txf4/Txf3/Te2. Udmærkede *Niet-velt-*forsvar. Når sort binder en af sine officerer, binder hvid en anden.

Lg1- 2 Sxa6+. Batterimøtter, det evigtunge selvmat-trick, florerede også i denne turnering. Hvis dette halvbatteeri, kombineret med fortsat forsvar og fine aftræk af Lb3, er originalt, fortjener det anerkendelse.

3. pr. 2090 af Paul Moutecidis. 1 Dh4+ 2 Sd2 Ke5 3 Sc4+ Kf6 4 Sd6 5 Sf7+! 6 h8D+ Kg6 7 D8h7+ Kf6 8 Sd6 Ke5 9 Sc4+ 10 Sd2 11 Dc7+ 12 Dd7! Ke5 13 Sf3+ 14 Dh6+ Tg6 15 Dd-h7 16 Dh8+ Txb8#. Skinspil: 1 - TxD 2 h8D+.

Selv om skak i 1. træk ikke står øverst på ens ønskeseddel, må man beundre den lethed og humor, forfatteren her afslører m.h.t. skinspil, returtræk m.m. Især 5 Sf7+ og 12 Dd7 gør indtryk på løseren.

4. pr. 2010 af C.S.Animitsa. 1 e8S truer 2 Sf6+; 1 - Le7 2 Se3+! 3 De5+. 1 - Ld4 2 Dd3 tr 3 Sf6+; 2 - exd3/e3 3 e4+/De4+. Her er den type (3#), som i det lange løb giver størst tilfredsstillende for såvel forfatter som løser. Bemærk, at 2 - e3 viser *Blandet Führer*. Desværre er truslen kort; men de to varianter med frigørelse af hvid dronning er særdeles tiltalende. En lille variation ses deri, at feltet g2 "ordnes" af henholdsvis en hvid og en sort springer.

1. hændrende omtale 2460 af Zivko Janevski: Kh4 Dh3 Tg5 Lc1 Sd4 Se5 - Kf4 Td2 Th6 Ld8 Lh5 Sg4 Bc7 Bc3 Be4 Bg6. S2#. 6+10. 1 Sc4 tr 2 Dxc4+; 1 - S-/Sf6!/Se3! 2 Se2+/Tg4+/Dh2+. I to fortsatte forsvar frigøres hver gang et tårn; frigørelsen er både til gavn og skade for sort. Denne friske og originale opgave var den bedste selvmat i 1983.

2. hændrende omtale 1829 af Leonid Makaronets: Ke1 Th3 Lc5 Lg6 Sa1 Ba5 Bc2 - Kg1 Tf2 Ba7 Ba6 Bc3 Bc7 Bg2 Bg3. S9#. 7+8. 1 Th6 2 Lh5 3 Ld1+ 4 Txc6 5 Th6+ 6 Txa6 7 Th6+ 8 Sb3 9 Sd2 cxd2#. Endnu en af de lange! Men når man nu får morskab og underholdning.....

3. hændrende omtale 1924 af Verner Skovlund: Ke1 De7 Tc8 Th5 La1 Lf5 Sb4 Sd5 Bd2 Bd6 Bg3 - Ke5 Dg2 Th2 Th1 Lg1 Sd7 Sd4 Ba2 Bb5 Be2 Be6 Bf3 Bf6 Bh3. S2#*. 11+14. Skinspil: 1 - Sb8, Sf8/Sb6

NYTÅRSKONKURRENCEN

ved Jan Mortensen

Også i år er det lykkedes at fremskaffe et passende antal opgaver, der ikke er helt almindelige.

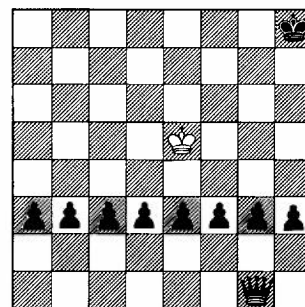
Den første opgave 3228 er en ganske normal firetrækker. Dog er stillingen ejendommelig derved, at hvid får samtlige 16 brikker mod den ensomme sorte konge. Og alligevel kan hvid kun gøre 4# på én måde. Eller ....? Det har jo tidligere vist sig, at nytårsløserne har biløst opgaver, og i den oprindelige form (hKe8, Be4-e5) var der biløsning ved 1 Se4. 4 points for den rigtige løsning, 3 p. for hver biløsning. Dog højst 8 p. ialt.

I 3229 har hvid i træk et træk (Kh3), der ikke giver skak. Med det samme materiale - bemærk at de hvide løbere skal have hver sin feltfarve - skal der konstrueres en stilling, hvor alle hvide træk giver skak. 5 points, 3 point for hver biløsning, dog højst 10 point ialt.

I 3230 er det sort, der har overmagten. Hvid skal gøre remis, men forinden han trækker må han placere et tårn på et vilkårligt felt. Vi giver 5 points for denne opgave. Biløsninger accepteres kun, hvis der er en grundig analyse med, og vi giver 3 p. for hver, dog højst ialt 8 p.

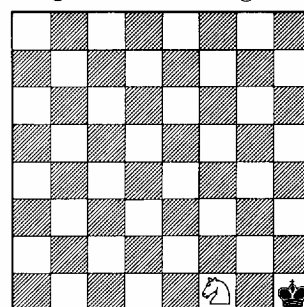
3231 har en betingelse, der minder om 3230. Tilføj hvid konge og sort dronning, så hvid i træk kan gøre remis. Men her er der flere løsninger. Vi giver 3 p. for det rigtige antal + de tilhørende stillinger. Der er en række banale løsninger, hvor sD står i slag (f.eks. hKa1, sDb2) eller hvor hvid kan give familieskak og slå dronningen i sit andet træk (f.eks. hKa1, sDh5. 1 Sg3+). Dem ønsker vi ikke at se, og de skal ikke tælles med. 3 points.

3230. Rudolf L'Hermet
Magdeburger Tageszeitung 1932

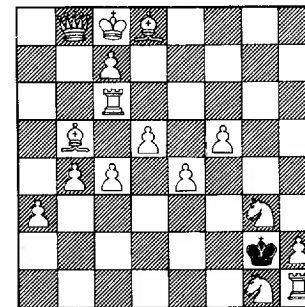
Se tekst 1+10

3231. Jan Mortensen
Original Fløng (DK)

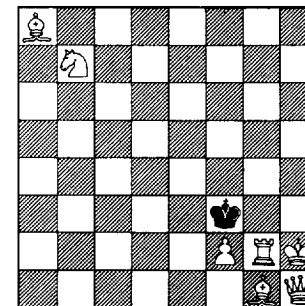
Se tekst 1+1

3228. Georg Ernst V.
Der Samler 1921

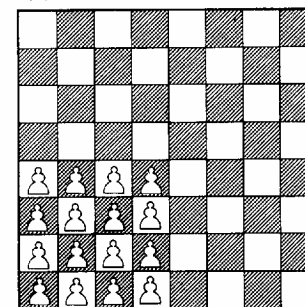
4# 16+1

3229. Thomas R.Dawson
L'Eclairer du Soir
1924-12-25

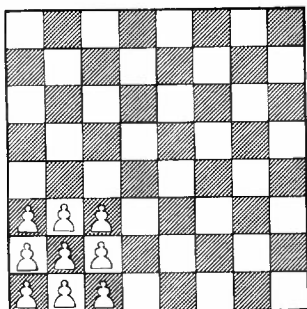
Se tekst 7+1

3232. Martin Gardner
Scientific American
1971/10

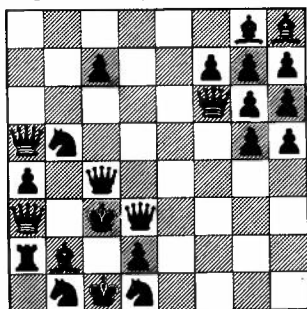
Se tekst 16+0

3233. Brian Tomson
Chessics 1984/efterår

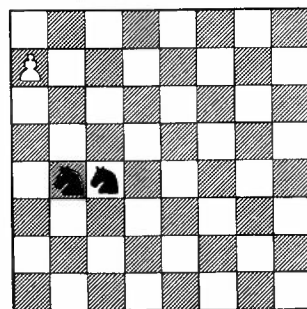
Se tekst 9+0

3234. Andrej Frolkin
4436 Mat 1985/1-2

Se tekst 7+?

3235. Jan Mortensen
4738 Feenschach:1960/1-2

Hvid vinder 1+2
Først af brættet

De fleste brætspil kan opfattes som fantasi-skakformer, og det er grunden til, at vi lader en halmaopgave indgå i konkurrencen. I 3232 skal de 16 brikker flyttes op i øverste højre hjørne (efgh5678) i færrest muligt antal træk. Lidt forklaring er nødvendig og vi bruger 3233 som illustration. Normalt spilles halma jo med to partier, men her er kun de hvide med. Brættet er heller ikke det normale halmabræt. En halma-brik har to træk måder. Den kan enten flytte ét felt (i alle retninger) til et ubesat felt. Eller den kan udføre et eller flere hop over en anden brik til feltet umiddelbart efter dette. En hopserie betragtes som ét træk. (For fantasiskakkyndige: en halma er en kombination af fers + vezir + non-stop-alfilrytter + non-stop-dabbabarytter).

Løsningen til 3233 er: 1 c3-d4 2 a1-c3-e5 3 e5-f6 4 c1-c3-e5-g7 5 a3-c3-e5 6 b1-d3-d5-f5-f7-h7 7 a2-c4-e4-e6-g6-g8 8 c2-a2-c4-e4-e6-g6 9 b2-c3 10 b3-d3-d5-f5-f7 11 f6-h6 12 d4-f6-h8 13 c3-d4 14 d4-f6-f8 15 e5-f6.

Det vi kræver er altså det korteste spil i 3232. Der er flere variationer, men kun én løsning kræves. 5 p. og ingen points for biløsninger!

I 3234 er alle brikkerne på diagrammet sorte - men sådan er virkeligheden ikke. Nogle af dem er hvide og andre er sorte. Det kan lade sig gøre at finde ud af alle brikernes farve, og vi giver hele 8 points for den tofarvede stilling. Forfatteren spørger også om, hvad de tre sidste enkelttræk var. Det er ikke så svært - når man altså først har fundet stillingen - så det giver vi kun 2 points for.

Først af brættet har de fleste af os prøvet at spille; nogle af os endog med en sådan iver, at vi aldrig lærte at spille rigtig skak. Reglerne er simple. Begge parter skal slå, når de kan. Er der flere muligheder, er der frit valg. Kongen indtager ingen særstilling, men bliver slået som alle andre brikker. Og bønder kan forvandles til konger. Vinder er den, der først er ude af stand til at trække, enten fordi alle hans brikker er slået eller fordi han er pat. Et simpelt eksempel er 3236: T.R.Dawson, DEUTSCHES WOCHENSCHACH 1925-03-15. Tb3 Th3 Be2 - Le5. Hvid vinder. 1 Tb2 Lxb2 2 Th8 Lh8 3 e4 L-4 e5 Lxe5. Eller 3 - Le5 pat. For 3235 giver vi tre points.

LØSNINGER TIL JAN MORTENSEN INDEN 15. FEBRUAR.

Der udsættes to bogpræmier; hvis der indkommer mindst 10 løsningssæt, desuden en ekstrapremie fordelt ved lodtrækning mellem alle, der har mindst to opgaver løst rigtig (ingen kan vinde mere end én præmie).

KOMPOSITIONSØVELSE nr. 43, 44, 45, 46 og 47 ved Jan Mortensen

Lars Larsen har sendt 3237, der viser temaet i KØ 43 i hele fem varianter: 1 d4 Txd4 2 Df3#; 1 - Lxd4 2 Lb1#; 1 - Sxd4 2 De3#; 1 - exd4 2 De2#; 1 - cxd4 ep 2 Sd2#. Og så er den ovenikøbet mere økonomisk end nogen af de i THEMA DANICUM 37/98 bragte opgaver med færre temavarianter!

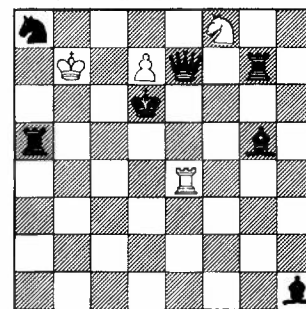
Lars Larsen gør også opmærksom på, at vi har glemte to af hans opgaver fra KØ 44 (THEMA DANICUM 38/139). Den ene var dog kun en ringere version af 3023. Den anden er 3238. 1 Sc7 tr 2 Dd5#. 1 - Kd6 2 Dc5#; 1 - Ke4 2 Txe3#. Bivarianter: 1 - Se7/Sf4 2 De6/Dxd4#.

3239 viser ikke temaet i KØ 45 (THEMA DANICUM 39/166), og det påstår forfatteren heller ikke. Men den er et godt eksempel på, hvordan man af kompositionsøvelserne kan lade sig inspirere til at komponere opgaver med et beslægtet indhold. De to hvide temabrikker: Te4 og Bd7, er bundet allerede i diagramstillingen. A: 1 Df7 Se6 2 Ke7 d8D#. B: 1 Td5 Sc5 2 Kd4 Te4#.

KØ 46 (THEMA DANICUM 39/149) tiltrak kun to forfattere. Flittigst var Theodor Steudel, mens Lars Larsen helt glimrede ved sin fraværelse. 3240 viser ombytning af 2. og 3. træk i to varianter og desuden fire forvandlinger i en forførelse, så der i alt optræder 10 hvide forvandlinger! 1 b8S? Kd8 2 f8D Kc7 3 a8S; 1 - Kc7 2 a8S Kxb8! 1 f8S! Kd3 2 b8D Ke7 3 g8S#; 1 - Ke7 2 g8S Kd8 3 b8D#.

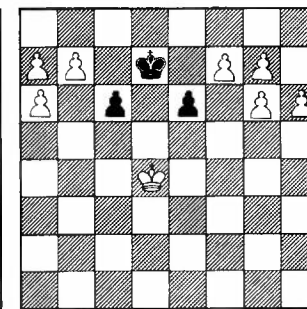
3241-3244 indeholder kun de tre forlangte forvandlinger uden sidespring. Iøvrigt lader vi opgaverne tale for sig selv.

3239. Harald Grubert
Original Stadtroda (DDR)

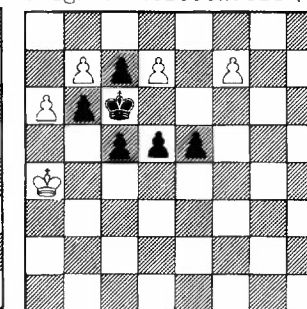
H2# 4+7 3#
B: Brættet drejes 90° tv
(a8-a1)

3240. Christer Jonsson
Original Skärholmen (S)

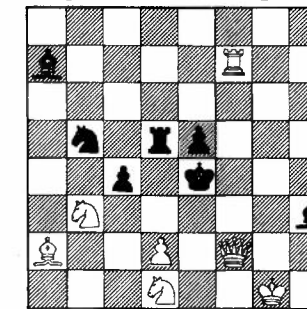
8+3 3# 5+6
1 b8S+ Kd6 2 f8D+ Ke6
3 d8S#

3241. Theodor Steudel
Original Weissenfeld (D)

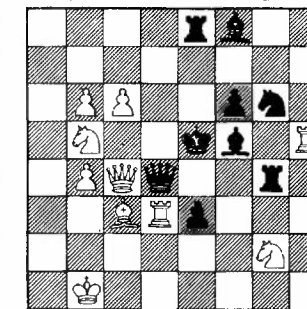
8+3 3# 5+6
1 b8S+ Kd6 2 f8D+ Ke6
3 d8S#

3237. Lars Larsen
Original Sønderborg (DK)

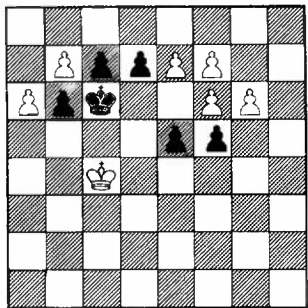

2# 7+7

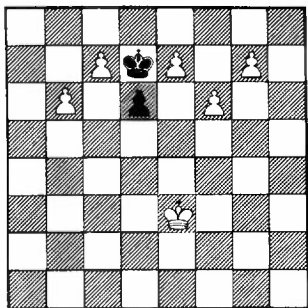
3238. Lars Larsen
Original Sønderborg (DK)

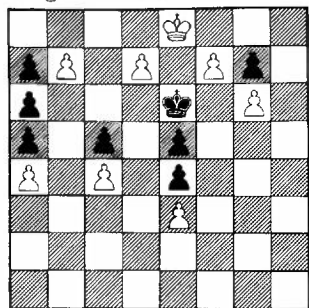
2# 10+9

3242. Theodor Steudel
Original Weissenfeld (D)

3# 7+6

1 b8S+ Kd6 2 e8S+ Ke6
3 f8S#.3243. Theodor Steudel
Original Weissenfeld (D)

3# 6+2

1 e8D+ Kxe8 2 g8D+ Kd7
3 c8D#. 1 c8D+?3244. Theodor Steudel
Original Weissenfeld (D)

3# 8+8

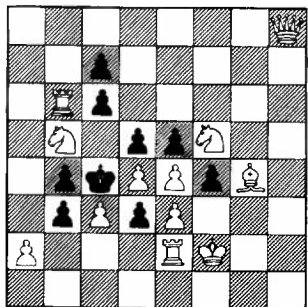
1 f8T Kd6 2 b8D+ Kc6,e6
3 d8S#.

3043 i THEMA DANICUM 39 er kommet med ved en fejltagelse. Der findes jo en hvid springer i opgaven.

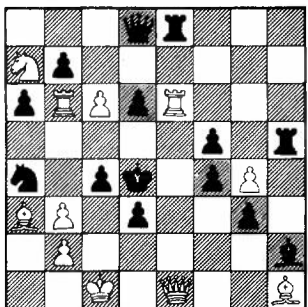
KØ 47 (THEMA DANICUM 39/152) krævede opgaver (2#) med trussel, hvor 8 bondetræk med hver sin bonde parerer truslen og fremkalder 8 forskellige nye mat'er. Der indkom tre opgaver fra tre forfattere. 3245 løses ved 1 Tb2 tr 2 axb3#. De 8 temavarianter er ikke svare at få øje på. 1 - f3 parerer ikke truslen. 1 Df8? d2!

I 3246 har forfatteren undgået bondetræk, der ikke parerer truslen. 1 Tb5 tr 2 Td5#. Bivarianter 1 - Sb6/Da5 2 Dc3/Txd6#.

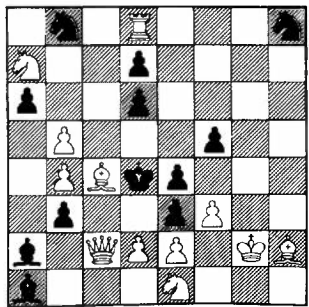
3247 viser også 8 bondevarianter, men der er kun 7 sorte bønder på brættet: Bb3 fremkalder to varianter. Det var jo ikke meningen, men forfatteren har formentlig ikke forstået vor tekst fuldstændigt (sprogslige vanskeligheder). 1 Le6 tr 2 Dc4#. 1 Lf7,Lg8? S(x)f7! 1 Lxb3? Lxb3!

3245. John Svedberg
Original Iggesund (S)

2# 12+9

3246. Christer Jonsson
Original Skärholmen (S)

2# 11+14

3247. Reiner Schocher
Original Halle (DDR)

2# 12+12

DEN FORVANDLEDE LØBER PÅ BRÆTTET ved Jan Mortensen

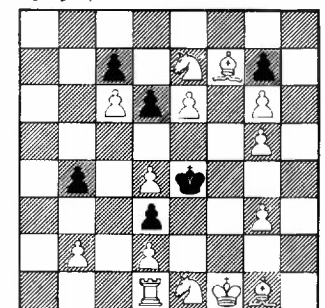
Tidligere artikler i THEMA DANICUM
nr. 29/97, 32/175, 35/56, 36/91, 40/191.

I 3248 trues efter 1 Sc4 mat ved 2 Tf3xf4#. Træk med Sf4 parerer truslen, men dækker samtidigt f5, så der opstår en ny mat 2 Sc5#. 1 - Sd3 og 1 - Sd5 parerer begge denne mat, men spærrer i begge tilfælde for Td2 og Td6 samtidigt, til ladende 2 Sxd6 og 2 Sxd2. Sorts selvfrigørelse af hhv. Dc2 og Sb7 forhindrer den ene mat: 1 - Sd3 2 Sxd6#; 1 - Sd5 2 Sxd2#. Altså Herpai. Der er en tredje sort selvspærring 1 - Se6 2 Sxf6#.

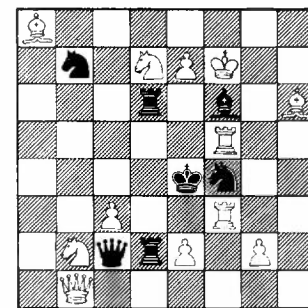
Forfatteren til 3249 er en af THEMA DANICUMS flittige bidragydere. 1 Sa3 tr 2 Lc5#. Hovedvarianterne er 1 - Sd3 2 Tc4#; 1 - Tc6 2 Sd5# med selvspærring og 1 - Tb5 2 Sa6# med blokade.

3250 viser to analoge spil. Efter 1 Tc1 er sort i trækvang og må frigive et felt for det hvide tårn. Efter tempotræk med den anden sorte bonde danner hvid et indirekte batteri og giver samtidig sort konge et flugtfelt. Efter kongetræk sker der aftræksmat med det opståede hvide batteri, der som følge af kongetrækket nu er blevet direkte. 1 Tc1 b3 2 Tc3 d5 3 Sxd3 Kf3 4 Sf2#; 1 - d5 2 Tc5 b3 3 Sxd5 Kf5 4 Sf6#. Begge matstillinger er rene, dvs. intet felt rundt om sort konge er angrebet to gange. Men modelmatten er det ikke, da der forekommer hvide officerer, der ikke har nogen funktion i matstillingen.

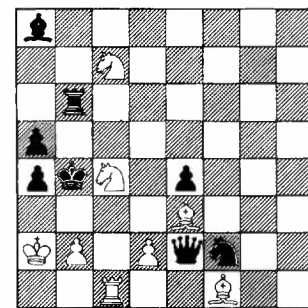
3251 viser Rösselsprung. Springerbatteriet etableres ved 1 Dh8 (tr 2 Sfxd7+ Kd5 3 De5#) og i fire varianter følger fire springeraftræks-skakker, og der sluttes af med springermatter på fire forskellige felter efter 2 - Kd5. De tre første varianter viser blokade med påfølgende hvid selvspærring (dette kaldes tema B₂); i de to første varianter er der fjernblokade (dvs. blokade af et felt, der ikke støder op til sort konge i første omgang). 1 - Sc6 2 Se8+ Kd5 3 Sc7#; 1 - Sc4 2 Sfe4+ Kd5 3 Sc3#; 1 - d6 2 Sg8+ Kd5 3 Se7#. Den sidste variant viser selvspærring (antibaning) for st: 1 -

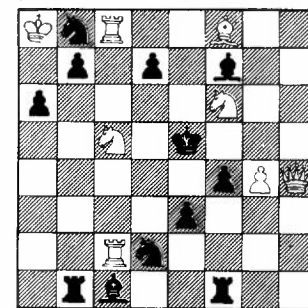
4# 14+6

3248. Alex Casa
3 RO British Chess Magazine
1942/II

2# 12+7

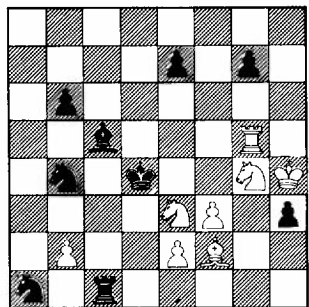
3249. Göte Sundman
9411, Tidskrift för
Schach 1948/6-7
2 PR Begynderturn.

2# 8+8

3251. Leo Valve
2 PR Suomen Shakki
jub.-turn. 1937

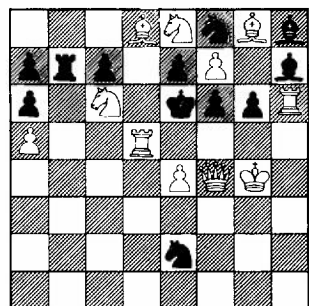
3# 8+12

3252. Zoltán Labai
4 RO CŠSS C 1973-12-31

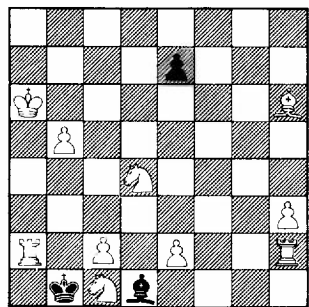
3# 8+9

3253. Eduard Pape
4 PL Frankrig-Nederland
1937-38

2# 11+12

3254. Arie Gruenblatt &
Josef Retter
1 PR Israel 1957-58

3# 10+3

Også 3252 viser Rösselsprung. I udgangsstillingen er der to Rösselvarianter. 1- Sb3 2 Sc2+ Kc4 3 Sa3#; 1- b5 2 Sf1+ Kc4 3 Sd2#. Løsningen er 1 Se5 tr 2 Sc6+ Sxc6 3 Td5#; 1- e6 2 Sc4+ Kd5 3 e4#; 1- Ld6 2 Sg2+ Kd5 3 Sf4#. Her er der Rössel i den sidste variant. Alle fire varianter viser desuden fjernblokader. Svagheden ved opgaven er, at forspilsvarianterne overses af de fleste løbere. Hvis man ikke ved, de skal være der, ser man dem ikke.

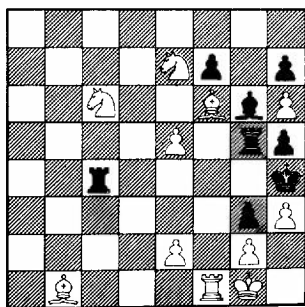
I landskampen Frankrig-Holland 1937-38 krævede det franske tema en totrækker med trækpligt og matandringer efter halvbinding. I 3253 er det Bf6 og Bg6, der er halvbounde. I udgangsstillingen er spillet 1- f5+ 2 Dxf5# og 1- g5 2 De5#. Førstetrækket 1 Dd2 ændrer svarene til hhv. exf5# hhv. Te5#. Stillingen er tung, men dommeren C.Mansfield mener at dronningens tilbagetog i førstetrækket kompenserer herfor.

Denne sidste opgave, såvel som den efterfølgende 3254 er af den type, hvor den forvandlede løber er indesparret på selve forvandlingsfeltet.

I 3254's udgangsstilling besvares 1- Lxc2 med 2 Sxc2 3 Sa3#, og 1- Lxe2 med 2 Sxe2 3 Sc3#. Noget svar på træk med Be7 findes ikke, og derfor stoppes hullet til i løsningen ved 1 Se6. Nu ændres svarene på de to løbertræk. 1- Lxc2 2 e4 og Lc2 er tvunget til at åbne for Th2: 2- L- 3 Thb2#. Tilsvarende 1- Lxe2 2 c4 L- 3 Thb2#. Ikke 2 c3? Lxb5+!

I den anden palæstinensiske turnering besatte Weber de tre første pladser. I 3255 er de eneste varianter af værdi 1 Lc2 Lxc2 (kritisk træk) 2 e4 med Nowotny 2- Txe4/Lxe4 3 Sf5/Tf4# og 1- Tg4 2 Tf5 T-/Lxf5 3 Lxg5/Sxf5#. I andre tilfælde slås tårn eller løber, eller der er straks mat.

3255. F.Weber
1 PR 2. Palæstina
turn. 1941

3# 11+8

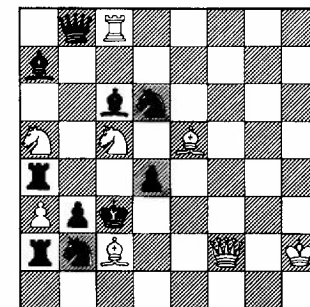
PÅ VEJ TIL BØHMEREN ved Lars Larsen

Arthur Madsen skriver i sin bog "64 OPGAVER", at skakbrikkerne og brættets 64 felter udøvede en magnetisk tiltrækning på ham. På samme måde indfangedes jeg, da jeg som dreng første gang så/hørte en violin og fulgte buens fart over strengene. Det var kærlighed ved første blik. Som 9-årig fik jeg selv en violin, og i løbet af få uger lærte jeg moderne. Lysten driver værket. Snart kunne jeg fra Toftes violinskole spille små melodier, undertiden uden min lærers anvisning. Hvem en kalif er, og hvor Bagdad lå, glemte læreren at fortælle mig. Men jeg vidste, at et lille stykke nord for Odense boede bedstemor, og når jeg besøgte hende og spillede indledningen til ouverturen til "KALIFEN FRA BAGDAD", satte hun i begejstring en stjerne ud for stykket i bogen. Flere andre melodier, som jeg spillede, ja, selv skalaøvelser, fik en stjerne af Bedste, som iøvrigt ikke kendte noget som helst til musik.

Læserne af vort blad, ikke mindst de, der finder problemartikler "svært tilgængelige", kunne lære noget både af ovennævnte bedstemor, af 10-års børn, som med stort udbytte spiller symfonier sammen med voksne, og af Frøbergs velgørende kommentar i TD 37/105. Efter min mening er enhver problemartikel for kort! Stoffet er jo udtømmeligt, men læseren kan da selv bestemme, hvor store bidder han vil indtage ad gangen. Vil man klage over en eller flere artikler, er følgende punkter værd at mærke sig: 1. Man kan glæde sig over, at nogen gider have det store arbejde med at skrive. 2. Man bør præcisere, hvad man er utilfreds med, og hvad man ikke forstod. 3. Man bør selv, evt. med andres hjælp, skrive en artikel og deri fremlægge sit syn på problemkunst og fortælle, hvad man har lært af andres opgaver.

Næppe nogen andre tidsskrifter giver så grundige forklaringer, som THEMA DANICUM gør. En kort kommentar som Ruchlis erøda fyldestgørende, eftersom dette tema er forklaret mange gange. Tit funderer jeg over, hvor mange læsere der betjener sig af henvisninger til tidligere numre. - Ved at blade i mit tidligere omtalte fotoalbum, hvorfra jeg henter opgaverne 3256-3260, mindes jeg den glubende interesse, hvormed jeg dengang som 18-19 årig sluttede MAGASINETs og SKAKBLADETs opgaver. Lange forklaringer var der sjældent plads til. Hvad skulle jeg også med dem? Det var interessen, der skaber forståelsen. Om 3256 ville det være tilstrækkeligt at skrive: "1 Lb1, Lewmann-frigørelse og Barulinbinding". Men K.A.K.Larsen redegjorde jævnt, omtrent således: "Truslen 2 De1# pareres ved et lige-gyldigt træk af Sb2. Herved opstår undertruslen 2 Sxa4#; fortsat forsvar ved 1- Sb2-c4! spærrer for Ta4: 2 Lxd4# (2 Dxd4?); 1- Se4 2 Sxe4# 1- Sd6-c4! Igen frigørelse og spærring, 2 Dxd4# (2 Lxd4?). Et indviklet, men nydeligt kompleks". Der var ikke plads til at nævne to skønhedsfejl, som jeg bemærkede: Lc2 trækkes ud af slag, og begge springermatter slår en sort officer. Umiddelbart følte jeg større fornøjelse ved at løse 3257, hvis tema, antiblokade, året før var behandlet i en tematurnering (se TD 5/163 og 164). Adabashev indleder med 1 Ld7. Truslen 2 T5c4# bevirker seks antiblokader ved Tb3. Flottest er naturligvis de tre selv-spærringer 1- Td3 2 Dc4# (ikke 2 T2c4?); 1- Te3 2 T5c3# (ikke 2 T5d5 eller Tc6) og 1- Tf3, der ikke besvares med 2 Sd5, men 2 Sc6#. "Opgaven må blive en alvorlig konkurrent til 1. præmien", skrev K.A.K.Larsen. Mange begynder-forfattere, som jeg selv var dengang, lægger vægt på, at

3256. Gino Mentasti
1075, 1 PR Magasinet
1937-06-27

2# 8+10

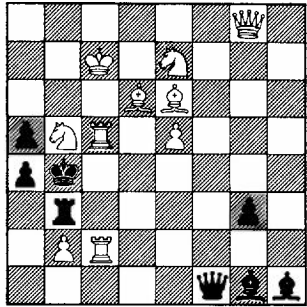
FOREIGNERS

THEMA DANICUM is a quarterly issued by DANSK SKAKPROBLEM KLUB (The Danish Chess Problem Society).

Foreigners and libraries may subscribe. Contribution 1986: d.kr. 120.00, post free by ordinary mail. Subscribers are advised to renew in January 1986. Payment to post office giro account Copenhagen 6 40 38 67, Dansk Skakproblem Klub, Willy Enggren, Vigerslev Allé 28, 2.tv., DK-2500 Valby.

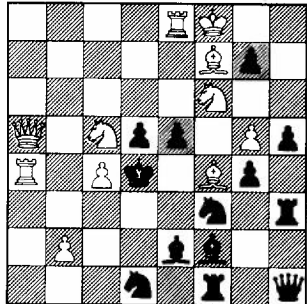
Almost all back issues are still available. Please apply to Willy Enggren.

3257. Mark Adabashev
1078, 2 PR Magasinet
1937-07-11

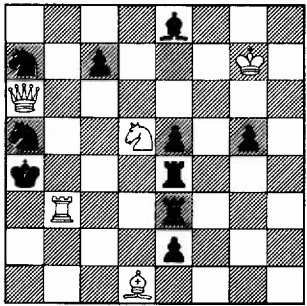
2# 10+8

3258. O.M.Olsen =
Olaf Barda
1378, 1 PR Magasinet
1940-09-01

3# 11+13

3259. Johan Scheel
5638, Tidsskrift för
Schack 1916/5-6

2# 5+10

en opgave har et elegant førstetræk og mange varianter. I begge disse henseender står 3257 over 3256. Dommen gav altså den modsatte rækkefølge. Problematisk er det bemærkelsesværdigt i 3257, at de anførte, urealisable matter (f.eks. 2 Sd5?) aldrig fremtvinges. Dette strider mod de krav, som man almindeligvis stiller til dualforhindring, sammenlign 3256, hvor de to matter på d4 vekselvis hindres og realiseres. Ingen regel uden undtagelse!

Nu har vi lige set, at en sort brik kan spærre for en sort linie. Den kan også spærre for en sort konge. Det kaldes selvblokade. Tre sådanne ses i 3150/nr. 40. En tredje form for spærring, feltspærring eller feltblokada, finder vi i rigt mål i 3258. 1 Sxd5 truer med det stille træk 2 Lg6 Lxc4 3 Se6#; 2 - Sxg5 3 Lxe5#. Sort forsvare sig ved at flytte Lf2; så vil Lf4 være bundet efter 2 Lg6 Sxg5. Men efter 1 - Lg1 2 Sc3 (truer både Sxe2# og Td8#) er sort hindret i at spille 2 - Sg1. Feltspærring. Analogt hermed 1 - Le1 2 Sb4; nu kan sort ikke spille 2 - Se1 for at parere 3 Sc2/Td8/Sc6#. Endnu en feltspærring ses efter 1 - Lh4. Sort kan ikke besvare 2 Se7 (truer Sf5/Td8#) med 2 - Sh4. 1 - Le3, Lg3 viser en valve, idet løberen spærre for Th3. Denne variant er dog af mindre værdi, da andettrækket gentages: 2 Lg6 Sf3 - 3 Sb3#; 1 - Sxb2 2 Se3. "Opgaven er stor og kompliceret og forudsætter en enorm tankekraft fra forfatterens side", skrev K.A.K.Larsen. Hvis læseren deler K.A.K.'s og min beundring, vil han nok spørge: Hvilken opgave fik da 1. præmie i den turnering? Det gjorde "en af de mest fuldendte bøhmere, der er skabt i Norden". Med disse ord præsenterer Poul Hage i TD 7/77 Åkerbloms 1. pr., 294 (131 i FIDE-album 1914-44 II).

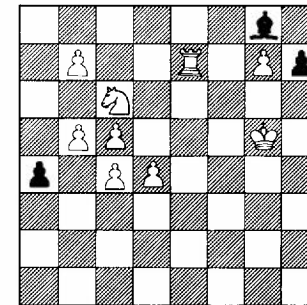
Jeg havde dengang - ligesom unge i dag - meget ringe forstand på den bøhmiske genre. Vore førende problemskribenter begik den fejl, at de standsede ved hvids 2. træk, når de meddelte løsningen på en bøhmisk trætrækker. Som vi senere skal se, er det netop "mellemgængerne", sorts 2. træk, der sætter tingene på plads, enkelt og graciøst. Åkerbloms fornemme bøhmer fangede ikke hos mig - dengang. Det gjorde heller ikke 3259. Først for nylig har jeg givet mig tid til at nyde modelmatterna efter 1 Dd6 (2 Da3#). 1 - Sxb3/Txb3/cxd6 2 Da6/Sc3/Sb6#. Opgaven opfylder de betingelser, som Hage nævner i sin artikel i TD 7/77. Tre modelmatter fremtvinges i tre jævnbyrdige varianter. Strategien er kun et teknisk middel og bør ikke være for påtrængende. Varianterne i 3259 virker jævnbyrdige, eftersom de er tydelige. De to selvbindinger træder smukt frem, men det er "ubøhmisk" at beklage, at der ingen binding sker efter 1 - cxd6. Gentagelse af strategi er ikke bøhmerens sag. Ynde og økonomi er vigtigere.

3259 har, fra et bøhmisk syn, kun den "fejl", at den ikke er en trætrækker! Jamen, så må 3260 være et pletsjud; den har nemlig også selvbindinger og modelmatter. 1 Dg6, truer 2 b6+ DxL 3 Dxd#; 1 - b2 2 Dc2+ Db3 3 b6#; 1 - Dxc3 2 De4+ Db4 3 b6#; 2 - Dd4 3 Dxd4#; 1 - Dxb5+ 2 Kc8 b2 3 Dc2#. Hvordan kan det være, at denne bøhmer med fembindingsmodelmatter virker kedelig? Jo, dels er der mange gentagelser, og dels - som Hage skriver i sin artikel - står den sorte monark "limet fast til samme plads".

I den vaskeægte bøhmer står sort konge på mindst to forskellige felter i modelmatterna. Det viser Hage med besnærende økonomi i 3261, som er kommenteret forkert i "TUXENS SKAKOPGAVER". 1 Tc3 h2 2 Lb5+ axb5 3 Tc8#; 2 - Kd8 3 e7#; 1 - Kd8 2 Lxa6 h2 3 Tc8#. Godt, at Bh3 var der til det nødvendige ventetræk! 1 - Kf8 2 Txb3 Kg8 3 e7#. H.V.Tuxen: "Fire lækre modelmatter, hvoraf den med sort konge på g8 er den mest overraskende". Man bemærker den vigtige variation, at tre forskellige hvide brikker sætter mat. Her ser man betydningen i at skrive de bøhmiske varianter fuldt ud. Af og til, som efter 1 - h2 2 Lb5+, ses to modelmatter i samme variant.

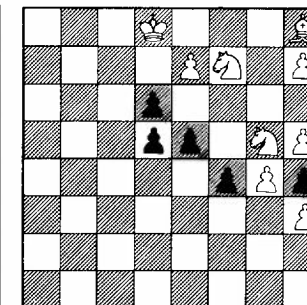
Nogle vil måske trække på skulderen og hævde, at den stakkels sorte konge i 3261 blot er fanget i samme matnet på 8. række. Det bringer mine tanker hen på nogle betragtninger af Weenink, som hævder, at stillinger, hvor de hvide brikker står (næsten) uændrede, men med sort konge sat mat på forskellige felter, kun kan tælles som én modelmat. Det skal vi se på i næste nummer. Deri bringer jeg også løsninger til de tre øvelser, som læseren i mellemtiden kan forlyste sig med.

3262. Lars Larsen
Original Sønderborg (DK)

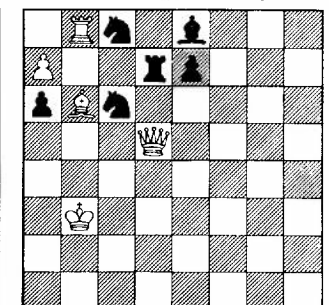
B: b7=hL 9+3
C: g7=hL

3263. Lars Larsen
Original Sønderborg (DK)

B: -Sf7 9+5

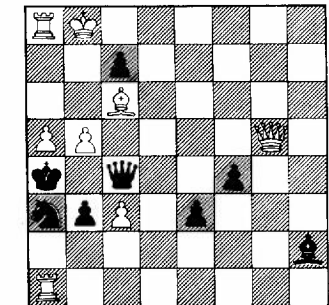
3264. Lars Larsen
Original Sønderborg (DK)

5+6

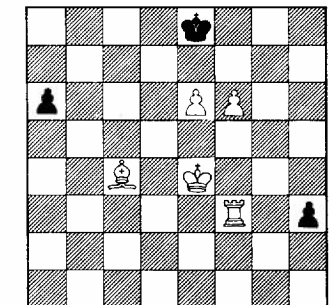
PÅ HVILKE FELTER VIL SORT KONGE STÅ MODELMAT?

3260. Emil Palkoska
1148, 1 PR Magasinet
1938-03-13

3# 8+8

3261. Poul Hage
Tilegnet H.V.Tuxen
7328, 3 PR Skakbladet
1958/4

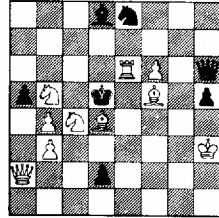

3# 5+3

**ORIGINAL-
OPGAVER**

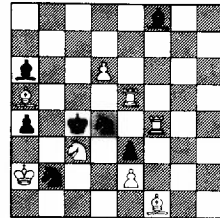
- sendes til:
JAN MORTENSEN
Hovmarken 24, Fløng,
DK-2640 Hedehusene,
Danmark.
Løsninger og
korrektioner til:
WILLY ENGGREN
Vigerslev Allé 28, 2.tv.
DK-2500 Valby,
Danmark
Frist: 5/4 1986

3265.
Bjarne Blikeng
Kristiansund (N)

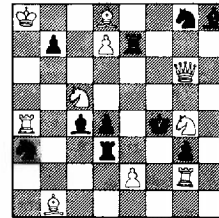
2♣ 10+7

3266.
A.Byljevskij
Uljanovsk (SU)

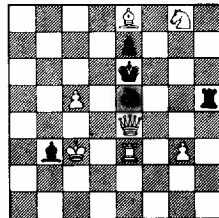
2♣ 8+7

3267.
Radu Dragoescu
Bucuresti (R)

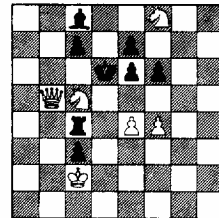
2♣ 10+10

3268.
Christer Jonsson
Skärholmen (S)

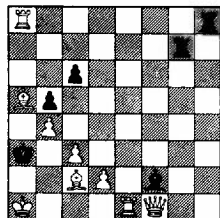
2♣ 7+5

3269.
Arthur Madsen
(+) (DK)

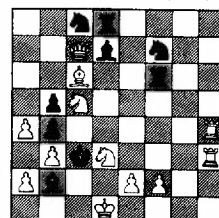
2♣ 6+8

3270.
Efren Petite
Oviedo (E)

2♣ 9+6

3271.
Henk Prins
Sliedrecht (NL)

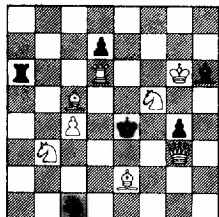
2♣ 12+9

3272.
Lajos Riczu
Miskolc (H)

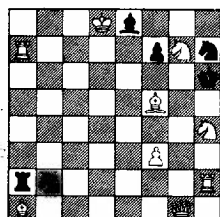
2♣ 8+8

3273.
A.F.Schanin
Severodvinsk(SU)

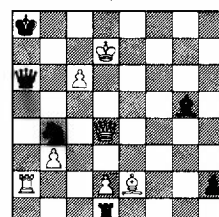
2♣ 8+6

3274.
Ottavio Stocchi
(+) (I)

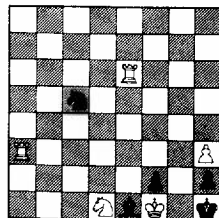
2♣ 9+6

3275.
Hilding Fröberg
& Lars Larsen
(S + DK)

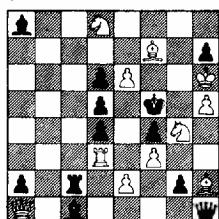
3♣ 7+6

3276.
Claude Goumondy
Paris (F)

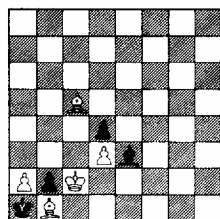
3♣ B: Ta3-b4 5+5
C: Ta3-d4
D: Ta3-a7

3277.
Manne Persson &
Bengt Ingre
(S + S)

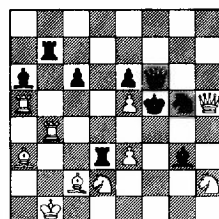
3♣ 11+12

3278.
Niels Høeg
(+) (DK)

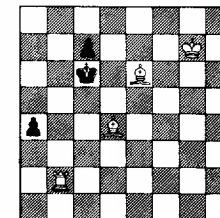
4♣ 5+4

3279.
Bent Muus
Haderslev (DK)

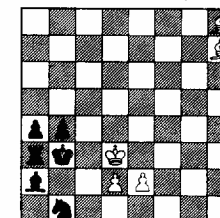
5♣ 10+9

3280.
Chr.S.Animitsa
Selo Kremenjovka
(SU)

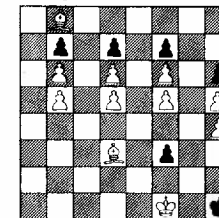
6♣ 4+3

3284.
P.A.Larsen
(+) (DK)

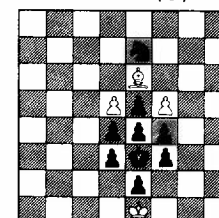
S3♣ 5+6

3281.
Milenko Dukić
Osijek (YU)

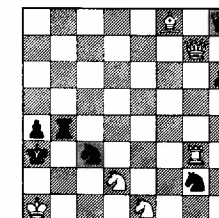
12♣ 11+6

3285.
Herbert Hultberg
Stockholm (S)

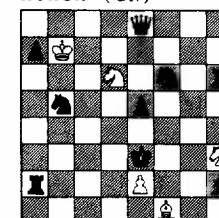
S4♣ 4+9

3282.
N.Lenta
Tasi (R)

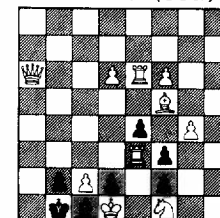
S2♣ 6+7

3286.
C.Fougiaxis
Athen (GR)

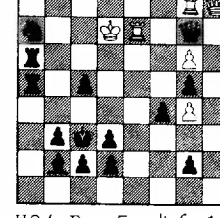
H2♣ 2.1.1.1 5+9

3283.
Harald Rüdiger
Grünheide (DDR)

S2♣ 10+7

3287.
Gideon Husserl
Alumot DNGI (IL)

H2♣ B: c5-a4 6+14
C: som B, Te7-f7
D: som C, d3-c5
E: som D, Kd7-c7
F: som E, a4-d3
3291.
Manne Persson
Mora (S)

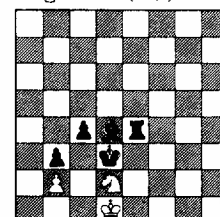

H2♣ B: La1-g1 7+8
3295.
Jan Mortensen ex
D.Relp Fløng (DK)

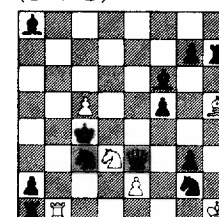
H5♣ B: Ke5-d6 2+2

3288.
V.V.Kozhakin
Magadan (SU)

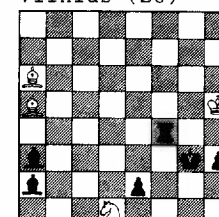
H2♣ 2.1.1.1 3+5

3289.
Manfred Nieroba
& A.Lundström
(D + S)

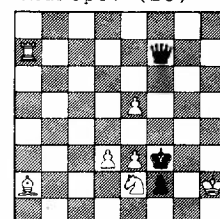
H2♣ 6+12
B: Kc4-e6

3290.
M.Palevitsch
Vilnius (SU)

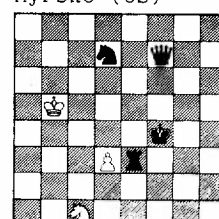
H2♣ 4+6
B: Kg3-f3

3292.
S.M.Tolstoj
Andropov (SU)

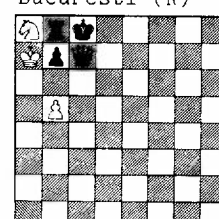
H2♣ 2.1.1.1 7+3

3293.
Miroslav Bilý
Mýrsko (CS)

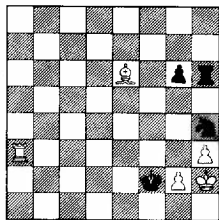
H4♣ B: Sd7-h1 3+4

3294.
Nichy Gheran
Bucuresti (R)

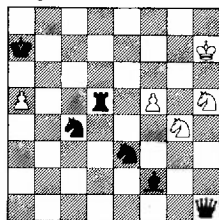
H4♣ 3+4

3296.
György Bakcsi
Budapest (H)

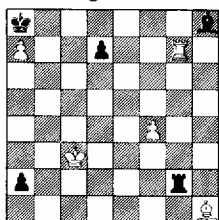
S2# 5+4
Maximummer

3297.
Henning Dysted
Vejle (DK)

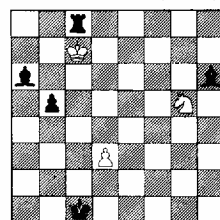
Serie-H9# 5+6

3298.
N.Ivanovskij
Archangelsk (SU)

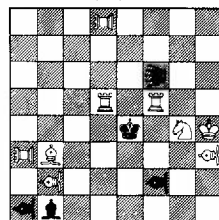
Serie-S10# 5+5

3299.
Torsten Linss
Nordhausen (DDR)

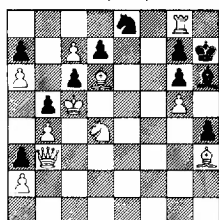
H7-pat 3+5
Marscirce

3300.
J.M.Loustau
Paris (F)

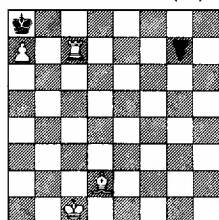
2# Leo: f6 9+5
Pao: a3,d8
Vao: b2,h3,a1,f2

3301.
Verner Skovlund
Odense (DK)

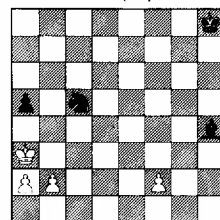
Reflex-2# 11+11

3302.
Theodor Steudel
Weissenfeld (D)

Reflex-6# 4+2
Berolinabonde g7

3303.
Doril P.Swindley
Corteia (S)

S7# B: Bf2-d4 4+4
Maximummer

LØSNINGER

til nr. 39, juli 1985
ved WILLY ENGGREN

3030 (side 146): Den éntydige løsning er PAT=426, REMIS=90738. Kun to løsere, Torsten Linss og Kjeld Larsen, indsendte denne. Opgaven kan næppe løses alene ved logiske ræsonnementer, men antallet af egentlige forsøg kan i hvert fald reduceres til 26 stk. i intervallet mellem 246 og 438 inkl. (Både T og S må være lige tal og lægger beslag på værdien 8. Man kan forudberegne, hvornår P og R kolliderer). Torsten Linss foreslår "tvillingen" MAT x MAT = REMIS + REMIS med løsningen 246/30258 og skriver: "Bitte, weiterhin solche Aufgaben!".

3054 (Byljevskij): 1 Sc3? (Sf2?) Sxd2! 1 Tf5? b6! 1 f7? Sc4! 1 Dh8? g2! 1 Lg7! tr. 2 f7#. Meget tynd (LL). Passer bedst i papirkurven (BB). Wo liegt denn der Witz bei diesem Stück? (MN).

3055 (Jönsson): 1 Ka6? (2 Te4#) Lf3 2 d4#, men 1 - d5! 1 Kb6! (2 d4#) Td2 2 Te4#. Et frigørelses-forførelses-tema, som Ellermann "opfandt" og bearbejdede i sine sidste år (LL). Et mesterligt problem av en mester (BB).

3056 (Kozhagin): 1 Dd6 traktvang. Modellmøtter i gammel stil (BB). Ueberraschender Zugzwang bei diesem starken w Material (MN). Schön (LVT). "Give-and-take" nøkkel (JB).

3057 (Larsen): 1 Lf8 traktvang. Tre sorte frigørelser af selvbundne hD giver tre forskellige D-møtter (SÅ). Dualforhindring (Führer II) i varianten 1 - d4 (LL). Økonomisk fin, men svak nøkkel (BB). Sats 1 - Kxa3 2 Dxa5#. Nøkkel tar fluktfelt = fy! (JB).

3058 (Larsen): 1 Dc4 tr. 2 Txc6/Tg8#. Kompositionsovelse 42 med skinspil 1 - Txd1/Lb1 2 Txc6/Tg8#. Die starke Dame wird als Nowotny-Stein genutzt (MN). Ideen er utslitt (BB).

3059 (Mucha): 1 Df1 tr. 2 Sxb4#. 4 flugtfelter giver 4 springermøtter. Udmærket opgave (SÅ). En god batteriopgave med 4 fluktfelt (BB). Nydelig russisk to-trinsrakett (AW). Kendt skema (LL).

3060 (Stocchi): Er tidligere bragt som nr. 2898. Løsning side 157. Udgår af løserturneringen.

3061 (Kozhagin): 1 Te8? Le7! 1 Tg8? Lg7! 1 Kc7 Le7/Lg7/d5 2 Le5+/Lg5+/Le5+. Et meget tamt produkt (BB). Ein aktiver wL, aber der Schlüssel stellt leider nur für die Nebenvariante zurecht (MN).

3062 (Larsson): 1 Dxb6? (2 Dd4#) Le5! 1 Da6 tr. 2 Dd3+, 1 - Se5/Lxa6/b5 2 Dxb6/Lxf7/De6+. 1 Dxb7? Td8! 1 Lxf7? Tg8 2 Dxb7 Tg5! 1 h8D? Sxh8 2 Dxb7 Td8! Dresdner i var. 1 - Se5, trusselstema i var. 1 - Lxa6. En fortræffelig logisk opgave (LL). Hovedplanen Dxb6 strander i 1. trekk på 1 - Le5! En god "logikker" (BB). Non nuovo ma grazioso (LV). Trusselstemaet, som LL nævner, vedrører prøvespillet 1 Lxf7 der truer 2 Lg6#. Efter 1 Da6 Lxa6 følger så 2 Lxf7, nu med den udvidede trussel 3 Lg6 og 3 Lxd5#.

3063 (Lauritzen): 1 Df4 Lxf4 2 Kxf4 Kh4 3 Txb6#, 1 - Lxf6 2 Dxf5+ Lg5 3 Df7#. Liten, men god! (BB). Ueberraschendes D-Opfer (MN). Un blocco difficile da vedere (LV). Også et skønt dronningeoffer (KL).

3064 (Mucha): IKKE ORIGINAL, tidligere publiceret i PROBLEEMBLAD jan./feb. 1985 (LL). Korrektur af en opgave i SUOMEN SHAKKI nr. 12, 1984! (Kari Valtonen). 1 c7 tr. 2 c8S#, 1 - Tf8/Dg8/Th8 2 Tf1/Dg1/Th1. Kedelig, men i PROBLEEMBLAD blev den rost (LL). Nye veier bør være gode veier! (BB). Sic!! (WE).

3065 (Goumondy): Skinspil: 1 - Sxf3/Txf3 2 Sxe6+/Sc6+. Løsning: 1 Dg2 tr. 2 Lxf2+/Dxf2+, 1 - Sxf3/Txf3/fxg1/Lxd2 2 Sc6+/Sxe6+/Dxg1+/Dxf2+. Her er noget af det helt rigtige. Skinspillet træder tydeligt frem (LL). Desværre dual i forspillet 1 - Txf3 2 Sc6+ og 2 Sxe6+ (BB). Korrektur: +sSc6 (forf.).

3066 (Skogsenden): 1 Tc2 c3/e3 2 Da5/Dg7. Man tror knap sine øjne. Det vanskelige B₂-tema fra 2.WCCT i MINIATUREFORM. Samme tema som i 2073, 2113 og 2114 (LL). Et lite funn igjen (BB). Not so simple as it looks at first sight (LV).

3067 (Sørensen): Skinspil: 1-f4/d4 2 Sce4+/Sde4+. Løsning: 1 Te4 tr. 2 Dxe3+, 1 - f4/d4/fxe4/dxe4 2 Tc4+/Te5+/Scxe4+/Sdxe4+, 1 - Lc4/Kd6 2 Txc4+/Lb4+. Satsmatt efter 1 - Kd6 mangler (JB). Ruchlis! En glimrende, indholdsrig opgave, samme type som 2734 og 3142. Forf. bør spare sBc7, idet 1 - Kd6 så følges af 2 Dd8+ (LL). Praktfull (AW). A good problem with a fine key (LV). Forfatteren tiltræder LL's forslag.

3068 (Tolstoj): Mislykket. 1 Th5 d5 2 c5 d4 3 Tb4 d3 4 Th2 gxh2 5 Df6 (dual Dd4) Sg3 6 Dxf2+ Kxf2 7 Tf4#. Flere biløsninger, f.eks. 1 Tba2 d5 2 Dd4 dxc4 3 Df4 c3 4 Ta1 cxd2 5 Kxd2 c1 6 Txc1 L- 7 Txe1#. De øvrige biløsninger har et forennet forløb. Max. 4+3+3=10 p.

3069 (Mortensen): A: 1 Kd7 Kg4 2 Ke6 Kg3 3 Kf6 Kg4 4 Kg6 Kh4 5 Tg5 Kh3 6 Kh5 Kh2 7 Kh4 Kh1 8 Kg3 Kg1 9 Tf5 Kh1 10 Tf1#, 4 - Kh3 5 Tg5 K- 6 Kf5 etc., 3 - Kh- 4 Tg5 og kortere mat, 3 - Kg2 4 Kg6 f.eks. og 10#, 2 - Kh3 3 Tg5 og 9#. B: 1 Kf2 Kg4 2 Tf3 Kg5 3 Kg3 Kh5 4 Kf4 Kg6 5 Kg4 Kh6 6 Kf5 Kg7 7 Kg5 Kh7 8 Kf6 Kh8 9 Kf7 Kh7 10 Th3#, 8 - Kg8 9 Kg6, 2 - Kh5 3 Tg3 og 9#. Det er et mareridt at nedskrive løsningen (SC). Der er et væld af 10-træks varianter (IP). Ja, men mange af disse kan sikkert afkortes. Man overser let, at f.eks. stillingen Kf4 Tg3 - Kh4 er mat i kun tre træk! Flere løsere gav op, de fik derfor ikke del i den liberale pointgivning. Max. 4 point.

3070 (Madsen): 1 Dc6? Ld3+! 1 Db5? Lc2+! 1 Da4? Sa7! 1 Te7? Sb6! Løsning: 1 Dg6 tr. (1 - S-) 2 Lg2+ Le4#. 1 - Ld3+, Lc2+ 2 Dg1+ Tg1#. De lumse forførelser krævede hver sine ofre!

3071 (Makarenko): 1 Lf5 tr. 2 Dxd2+ Sxd2#, 1 - La6 2 e3+ Sxe3#, 1 - Ld5 2 Sxb3+ Lxb3#, 1 - Lxe4 2 Sc2+ bxc2# (Nietvelt-parade, LL). Innholdsrig opgave (BB). Dreifache Verteidigung des Lb7 (MN).

3072 (Soroka et al): 1 Lb4 tr. 2 Sxf4+ Sxf4#, 1- Td6 2 Dxe5+ Sxe5#, 1- Ld6 2 Sxd4+ Sxd4#. Grimshaw og frigrøelse (LL, BB). 3071 er bedre, synes jeg (BB). Schwarzer Grimshaw mit etwas zu viel Holz (MN).

3073 (Larsen): 1 Sc6 tr. 2 Sxd4+ Txd4 3 Txf6+ Txf6#, 1- Ta5 2 Sxf4+ Txc5 3 Dd5+ Txd5#, 1- Sxb3 2 Sxf6+ Sxc5 3 De4+ Sxe4#. Tre matter med bunden hvid springer. Poul Hage skrev i 1982: "En fantastisk opgave, sikkert en af Deres bedste. Formentlig en af præmietager". Opgaven blev dog ikke placeret mellem de 20 bedste i 2. WCCT, hvori den deltog (forf.). Meget nydelig opgave (TC). Stillingen er legal.

3074 (Cheran): 1 De1+ Le2 2 Dnh4+ Lg4 3 Dxe7+ Le6 4 Dxb4+ Lc4 5 Db7+ Ld5 6 Dc6 Lxc6#. Lettløst runddans (BB).

3075 (Lenta): 1 Dh5+ Tg4 2 Dd5+ Te4 3 Dxb3+ Te3 4 Dd1+ Te2 5 Lb4 d5 6 Dxd5+ Te4 7 Dh5+ Tg4 8 Dh1+ Tg2 9 Le1 b4#. Ideen er lige gammel som Metusalem! (BB).

3076 (Apró): Totalt mislykket! Forfatterens "besværlige løsning" (GT) 1 Tc3 2 Td3+ 3 Txe3 4 Td3+ 5 Td3 6 Tc5+ 7 Tc2 8 Td2+ 9 Txe2 10 Td2 11 Sf3 gxf3 12 Td4 f2# har dual: 4 Le4+ og S10# (EM), og der er en flod af biløsninger, kortest i 7 træk ved 1 Tc4 2 Le4+ 3 Lh8 4 Tc5 5 Te5+ 6 Lf3 7 b4 f2# eller 1 Tc7 2 Tc5+ 3 Lh8 4 Th5 5 Lf7+ 6 Th3 7 - h2#. Max. 4+3+3 p.

3077 (Animitsa): 1 Lh7 2 Kg6 3 Kg5+ 4 Kf5 5 Kf4+ 6 Ke4 7 Ke3+ 8 Kd3 9 Kc4+ 10 Sc2 11 Se3+ 12 Sd5 13 Kd4 14 g4 15 Le3 16 Lc2 Kxc2#. Dual ved trækombytning 12 g4 13 Kd4 14 Sd5 15 Le3 (IP). Vor gamle kending: Trappeartisten (GT).

3078 (Bogdanov): 1 Lxd5 Txb4 2 Lc4 Ta4#. 1 Txe4 Td1 2 Tc4 Ta1#. Grimshaw og annihilation (LL). Demaskierung einer Fesslung - leider in beiden Lösungen die gleichen Mattbilder (TL).

3079 (Ivanovskij): 1 Lg8 Te1 2 Le6 Se3#. 1 g5 Tg1 2 Lg6 Sg3#. EthT har "lov til" at stå som natvægter i matten (LL). Entfesselung ohne jeden Reiz! (TL). Uinteressant (BB).

3080 (Lubton): A: 1 Se4+ Tg5 2 Tb5 (2 Lb3?) Sxb5#. B: 1 Ld3+ Tc2 2 Tc6 (2 Se6?) Sxc6#. To smukke selvspæringer er dualforhindringer. Det

rigtige er islagsætning. Tja- (LL). Dass der bedrohte wT die Schachs aufheben muss gefällt mir garnichts (MN). Die Symmetrie missfällt mir (TL). Lite underholdende (BB).

3081 (Lundström): 1 Td6 Ld7 2 Kd5 Sxc3#. 1 Df6 Lxc6+ 2 Kf5 Sed4#. 1 Df2 Lxc4 2 Kf3 Sg5#. 1 Kd3 La4 2 Se4 S6xf4#. Kongestjerne og 4 rene modellmatter, utmerket (BB). FIN-FIN kongestjerne. Men skulle vi så ikke også have haft hvid løberstjerne? (LL). Der sK beschreibt ein Kreuz gegen den aktiven wL (MN).

3082 (Majoros): 1 Dd7 Df4 2 Ke8 Dxf7#. 1 f5 Ld7 2 f4 Dxf4# (Was soll das? (TL). 1 dxe5 Df4 2 Le7 Dxf7#. Ikke noget af interesse. Det er ikke nok at satse på løsningsvanskelighed (LL). Svikt i symmetrien (BB). Die 2. Lösung sieht wie eine NL aus (MN).

3083 (Myllyniemi): A: 1 Ta3 d6 2 Ta7 Dc8#. B: 1 Te1 b4 2 Tb1 Da3#. C: 1 Te2 d4 2 Txb2 Df1#. D: 1 Tg3 d3 2 Tg8 Dxb6#. Tiltalende med fire blokader af samme sorte tårn. Trods de fire hvide bønder fornemmer man den bøhmiske charme (LL). sT blockt, wB sperrt, D setzt matt. Schön einheitlich (MN). 4-faches Echo - sehr einheitlich dargeboten (TL). Ganske herlig opgave (KL). Et lettløst, men ellers utmerket problem (BB).

3084 (Nieroba): A: 1 Te5 Sd5 2 Tg5 Se3#. B: 1 Lf4 Sf5 2 Le5 Se3#. C: 1 Lc4 Lxa6 2 Le6 Lxd3#. D: 1 Te4 Lc2 2 Tc4 Lxd3#. Gensidige spæringer mellem sort løber og tårn, men på forskellige felter. Löwtema? (LL). Her får man meget for pengene! (BB). 2 Grimshawverstillinger in recht schlechter Darstellung (TL). Svær opgave (KL).

3085 (Persson): 1 Lf6 Sb5 2 De5 d4#. 1 Lg6 dxe3 2 Df5 Se4#. Bindingsmodellmatter (JB). Paradox. Vorstellung der Läufer durch die Dame (TL). Bindings-Plachutta. 1. klasse (LL). Sehr schönes Entfesselungs-Fesselungs-Problem. Bestes H# der Serie! (MN). Et hyperlegant arbejde (BB).

3086 (Efimenko): 1 Kd2 Sf6 2 e3 Db1 3 Se2 Se4#. 1 Kd4 Se7 2 e3 Dc2 3 Sd5 Sc6#. Gør et fornemt indtryk med de to lejre langt fra hinanden (LL). Modellmatter (JB). Effektvolles H3# mit 6 Steinen (MN). Eine Spielerei (TL).

3087 (Garai): A: 1 cxb1L Se3 2 Lf5 Te1 3 Ke5 Sg4#. B: 1 cxb1T Le4 2 Td6 Te1 3 Lf6 Lf5#. Morsom, selv om Te1 gentages (LL). Das beste H# dieses Heftes! Beseitigung weisser Masse, schwarze Unterverwandlung und harmonisches Spiel mit Muster-matts (TL). Die Mattführung ist nicht leicht zu finden (MN).

3088 (Dysted): 1 Dd4 Lb7+ 2 Kc4 Le4 3 Db2 Ld5 4 Kc3 Tc4#. 1 Df4 Lb7+ 2 Kd4 Lxa8 3 Ke3 Lg2 4 Df2 Te4#. Biløsninger: 1 Da3 Kg1 2 Db2 Th8 3 Kd4 Th4+ 4 Kc3 Tc4#. 1 Dg4 Th8 2 Kc5+ Txa8 3 Kb4 c3+ 4 Ka4 Lc4#. 1 Df4 Th8 2 Ke4 Te8+ 3 Kf3 Kg1 4 Lb7 Le2#. Max. 4+3+3=10 p. Forfatteren korrigerer ved hLa6-c8, +hBf5. Forhåbentlig er den så i orden. H4# med hT+L ser man ikke hver dag!

3089 (Christensen): 1 Kg5 Kc8 2 Th6 Kd7 3 Lf6 Ke6 4 Kh5 Kf5 5 Lh4 g4#. Forførelse: 1 Kg7 g4 2 Th6 g5 3 Lf6 gxf6+ 4 Kh8 f7 5 Th7 (5 - f8D?)! Overraskende løsningsforløb (SÅ). Det kan man kun kalde et FUND (LL). Ein gutes Problem mit Idealmattabschluss (TL).

3090 (Bakosi): Skinspil: 1- Lf5#. Løsning: 1 Kxd7 .. 8 Kxe3 .. 11 Kh3 Lf5#. Samme mattetræk i sats og løsning (JB). Gleicher Mattzug - verschiedene Mattbilder (TL). Ziemlich offensichtliche W-Wanderung nach h3 (MN). Tog ikke mange sekunder (LS). Lite moro med slike opgaver (BB).

3091 (Cheylan): 1 Dc7?, 1 Lb2? a1D! 1 La1 tr. 2 Df7#. 1 - Tcf5+/Thf5+ 2 Dc4/Dg5#. Reciprocal Holzhausen on the same square (forf.). Madrasi ist immer wieder überraschend (MN). 2 schöne Kreuzschachs (TL). Forførelsen 1 Lb2 strander ikke på a1L, da sK jo ikke kan trække! Derimod 1 - a1D 2 Df7? Da7!

3092 (Dragoescu): Sort retraherer g5xSh4(Sg1) og spiller i stedet 1 Kh3 Sef5 pat. Biløsning: Sort retraherer Kg2xSg3(Sg1) og spiller i stedet 1 Kh3 Se2/Se4/Sgf5 pat. Man må gerne retrahere ind i en skak, hvis den straks ophæves!

3093 (Dysted): 1 Shg6 2 Sxf4 3 Kd3 4 Ke4 5 Sed3 6 Td5 7 Tff5 8 Le5 f3#. Modellmatt (JB). Bedre end 3090 (BB). Beseitigung der stärksten weissen Figur (TL). Svær (KL).

3094 (Hannemann): 1 Tf1 tr. 2 Dxf7#. Biløsning: 1. o-o. Sorts sidste træk har været c4-c3.. Forfatterens

idé var, at hvid så måtte have tabt rokaderetten, fordi sort manglede dette træk i at gennemføre forvandling af h-bonden på d1 uden at komme i træknød. Men hvid stiller sin dronning, ikke en springer, i slag på g-linien: 1 d3 a6 2 Dd2 h6 3 Dg5 hxg5 4 Lf4 g4 5 f3 gxf3 6 Sc3 fxe2 7 Td1 exd1L, hvorefter hvids h-bonde forvandles til D. Bevisparti, kortest i 26 træk ved SC. Korrekt analyse gav 3 p., medens den tiltænkte analyse højst gav 2 p. Max. 2+1+3=6 p.

3095 (Ivanovskij): 1 Lf7 2 Kb3 .. 8 Kxh3 9 Kxg4 10 h3 11 Kh4 12 g4 13 g5 14 Lh5 Sf5#. Best av seriehjelpemattene (BB).

3096 (Larsen): 1 a5 2 axb4(Bb2) 3 bxa3(Ta1) 4 axb2 5 b1S 6 Sa3 7 Sb5 8 Sa7 Txa7(Sb8)#. Måske burde jeg have sat det hvide tårn på c3? (LL). Rückkehr des sB als S (MN). Bedre end 2085 (GT).

3097 (Lins): A: 1 Kc5 Paoxh5 2 Va0-c6 Leo-g5# (2 - Leo-f5? 3 Mao-g5!). B: 1 Kc6 Va0xh1 2 Pao-b5 Leo-g2# (2 - Leo-f3? 3 Mao-g2!). Kineserierne har voldt nogle løser kvaler. Mao's gangart er i fuld overensstemmelse med FIDE's regler for et springetræk (først den ortogonale del), men vejen skal være fri. Leo, Pao og Vao trækker som D, Tog L, men kan kun slå ved at springe over en brik. I diagramstillingen kan hvid ikke spille Leo til e4, fordi det ikke er et slag. Derimod kan hvid spille Leo x Leo d4 (uden skak!) eller f.eks. Leo til d7 (med skak!).

3098 (Mortensen): Forfatterens idé var, at hvid havde mistet rokaden, fordi hLf1 måtte være slået af en forvandlet sort springer. Det kan dog ske med en dronning eller et tårn, som straks selv bortslås. Retraher f.eks. 1 Lb1xLf5 Df1-f5 2 c2xSb1L Df8xDf1 3 Df7xLf1+. Opgaven kan derfor løses både ved 1 Kd2 og 1. o-o. Bevisparti i 21 træk. Max. 3+2+3=8 p., jfr. 3094. 3099 (Røpke): Retraher hKa1-a2 og sBa2xSb1T. Næste retraktion er ikke éntydig: hSc3-b1 eller hSc3xS/Lb1. Retraktionen Ka1-a2 og a2xTb1T går ikke, da hvid nu er retrograd pat. 2 points.

3100 (Skovlund): 1 Da7 Kc6 2. o-o-o Dxb2#, 1 - Kxc8 2. o-o Dxc2#. Ein

schönes Problem mit beiden Rochaden (TL). Nettos Rochade-Problem, aber offensichtlicher Schlüssel (MN). En glimrende "Skovlund" til et rundt tal (LL).

3101 (Studel): A: Hvid retraherer Ta7xTa8+. 1.o-o-o 2.Tc7 3.Tdd7 Ta8#. (dual: 1.Tc7 2.o-o-o). B: Hvid retraherer b7xDa8T+. 1.Dd8 2.De7 3.Kd8 b8D#. SC hævder, at løsningen i B må være biløsning i A, men det kan ikke godkendes. Efter retraktionen skal stillingen være legal. Hvid i skak og sort i trakket går ikke. Men det er noget rod, at hvid retraherer, hvorefter sort skal trække! Når det som her fremgår af fordringen, må det vel accepteres. 3 p.

LØSERLISTE

MAXIMUM nr. 39..... 160/249(10)

Steen Christensen....	157/261(09)
Ernst Mortensen.....	149/150(09)
Iver Pedersen.....	148/331(07)
Svend Aaholst.....	141/106(06)
Günter Schiller, DDR.	135/138(05)
Leif Schmidt.....	131/205(07)
Jørgen Børner, Norge.	125/171(05)
Peter Koefoed.....	123/224
Thorwald Christiansen	118/214(05)
Georg Thomas.....	116/119(08)
T.Tochev, Bulgarien..	112/112
H.Grubert, DDR.....	107/ 35(01)
V.Sergejev, SSSR. 70+	107/211(05)
L.Vigh-Tarsonyi, Rum.	106/244(01)
Henning Dysted.....	97/ 72(06)
Armand Welde, Norge..	95/280(02)
Bjarne Blikeng, Norge	91/ 27(04)
Lars Larsen.....	87/ 9(07)
Bent Muus.....	77/205
Ralf Beinhorn, BRD...	76/ 41(02)
Manfred Nieroba, BRD.	75/104(01)
Ove Kroll.....	53/257(04)
Kjeld Larsen.....	53/164
Harald Rüdiger, DDR..	52/ 52
Torsten Linss, DDR...	48/ 48
Karen Frydendahl.....	46/361
Erling Neubert.....	30/150
L.Vitale, Italien.....	30/ 71(01)
Niels Danstrup.....	23/ 18(02)

STEEN CHRISTENSEN var helt suveræn med en imponerende score. Kun et spring på forfatterens vogn i 3098 hindrede et pletsud! 3060 udgik, og 3030 deltog ikke i løserturne-

ringen, til gengæld var der 2 p. for at påvise, at 1774V var uløselig! Iver Pedersen må nøjes med æren for at have set dualen i 3077.

Vi kan denne gang byde velkommen til to nye løsere fra DDR: Harald Rüdiger og Torsten Linss. Desuden er Tocho Tochev, Bulgarien, med igen efter en pause.

Løserpræmier tilfalder Svend Aaholst, Henning Dysted, Harald Grubert, Bjarne Blikeng, Lars Larsen og Niels Danstrup.

Der var usædvanlig mange opgaver i nr. 39, men alligevel tabte løserne ikke pusten. De formindskede diagrammer blev taget meget unødigt op, og de vil næppe få nogen lang levetid, i hvert fald ikke i originalafdelingen.

Med opgaverne i dette nummer starter kappestriden om den ærefulde titel som ÅRETS LØSER 1986. Vi kan forhåbentlig se frem til en spændende kamp! Selv om du ikke kan eller vil løse alle opgaver, er det ulejligheden værd at sende dine løsninger ind. De opnåede points opsummeres og udløser en præmie i form af skaklitteratur, når man har samlet 400 points sammen.

TITELOPGAVEN

3227 er af danskeren Severin Carl Ludvig Hertzsprung, født 1839-05-18 i København, cand. mag. i astronomi 1861. 1864 fik han Videnskaberne Selskabs guldmedaille for en astronomisk afhandling. Han startede i Finansministeriet og havnede gennem forskellige offentlige stillinger som forretningsfører for den reorganiserede Anstalt for Livsforsikring. Han var endv. medlem af KTAS bestyrelse og i mange år formand for Kbh. Skakforening. Han var ridder, dannebrogsmænd og kommandør.

Hans produktion er ialt 33 opgaver, ikke en stor produktion, men 8 af dem kom med i Jespersens "320 DANSKE OPGAVER". 3227 findes dog ikke i denne bog, men i Sahlbergs "250 UTVALDA SVENSKA OCH UTLANDSKA SCHACKPROBLEM", 1888.

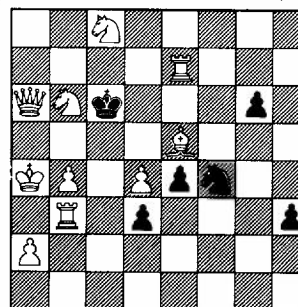
Løsningen er 1 Kb2 Ke4 2 Tf8 Kd4 3 Tf4#. Altså fuldstændig offer af La1's virkekraft. Matstillingen er ren, men ikke modelmat.

Dom i THEMA DANICUMs årsturnering for sjælvmatter 1984

Dommer: Anders Lundström, Vindeln, Sverige
Spærrefrist: 1. april 1986

År 1984 publicerades 17 sjælvmatter i THEMA DANICUMs årsturnering. Av dessa blev nr 2570 bilöst och har ännu inte korrigerats. Kvaliteten på de övriga 16 uppgifterna var ganska bra, och det är min bedömning att de bästa uppgifterna skulle ha klarat sig väl även i en större konkurrens.

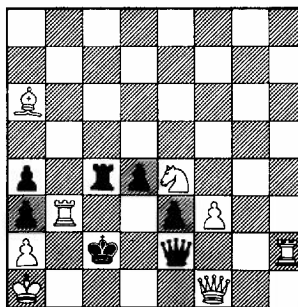
2738. Per Grevlund
Aalborg (DK)
Tilegnet Georg Thomas
1 PR Thema Danicum 1984

S7#

10+6

2568. Bertil Gedda
Göteborg (S)
1 HO Thema Danicum 1984

S2#

8+7

1 pris 2738, S7# av Per Grevlund.
Lösning: 1.Ka3 tr 2 d5+ Sxd5 3 Sa4+ Sb6 4 Dc4+ Sxc4#. 1 - Se2/Sg2/Sh5/Se6 2 Sa4/Sc4/Sd7/Sa8 Kd5 3 Sc3/Se3/Sf6/Sc7 SxS 4 Sb6 Kc6 5 d5+ Sxd5 6 Sa4 Sb6 7 Dc4+ Sxc4#. Den vita springaren på b6 imiterar den svarta springarens rörelser fyra gånger i dess försök att parera hotet. Ett rikt varierat springarspel.

1. HO 2568, S2# av Bertil Gedda.
Försök: 1 Lxc4? axb3! 1 Tb5/Tb6/Tb7/Tb8? Tb4! Lösning: 1 Tb4 dragtvång. 1 - d3/D-/T- 2 Tb2+ axb3#; 1 - Txb4 (ff) 2 Db1+ Txb1#; 1 - Kd3 2 Kb1 Dxf1#. Elegant dragtvångsuppgift med ett raffinerat inledningsdrag. Varianten efter 1 - Kd3 då svart självfångslar båda dam och torn är bländande vacker.

2. HO 2822, S3# av Jörgen Börner.
Kh6 Dg5 Tb6 Td4 Le3 Lg4 Sa6 Sc6 Bb2 Bf2 Bg6 Bg7 Bh5 Bh7 - Kd6 Lc1 Ld5 Sf4. 14+4. Lösning: 1 Td3 tr 2 Dxd5+ Sxd5 3 Lf4+; 1 - S- 2 Df4+ Sxf4 3 Lxf4+; 1 - Sxd3 2 Lc5+ Sxc5 3 Df4+; 1 - Se6 2 Dd8+ Sxd8 3 Lf4+; 1 - Sxg6 2 De7+ Sxe7 3 Lf4+; 1 - Sxh5 2 Df6+ Sxf6 3 Lf4+; 1 - Lxb2 2 De5+ 3 Lxe5 3 Lxf4. Fyra fortsatta försvar med Sf4. Aven sidovarianten 1 - Lxb2 är intressant.

1. RO 2821, S2# av Kjell Widlert.
Kh1 Dc4 Te7 - Kh3 Sb8 Bg3 Bh2. 3+4.
Försök: 1 Ta7? Sc6! 1 Tc7? Sa6! 1 Te6? Sd7! Lösning: 1 Te4! Sa6 2 Dxa6 g2#; 1 - Sc6 2 Dxc6 g2#; 1 - Sd7 2 Dc8 g2#. Att den svarta springaren kan oskadliggöras även genom fångsling ger en extra poäng till denna söta lilla miniatyr.

2. RO 2823, S5# av Cyril Swindley.
Kf8 Df3 La8 Sh1 Bb7 Bd6 Bg7 - Kg1 Td7 Th7 Bh2. 7+4. Lösning: 1 g8T+ Tdg7/Thg7 2 Df2+ Kxh1 3 Df1+ Tg1 4 b8T+ Tb7 5 Te8 Txf1#. Två vita torn-förvandlingar som ger byggstenar till en vacker epaulett-matt.

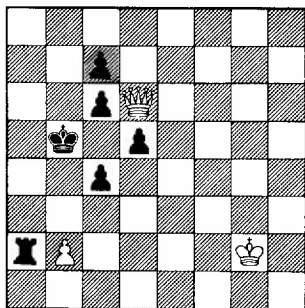
3. RO 2652, S3# av Friedrich Chlubna.
Kf1 Dc6 Tf8 Th4 Lf6 Lg2 Se2 Se7 Bc3 Bh6 - Kh7 Th8 Sh1 Bf2 Bg3. 10+5. Lösning: 1 Ld4 Tg8 2 Le4+ Tg6 3 Tf3 g2#; 1 - Txf8 2 De4+ Tf5 3 Sxg3 Sxg3#. Förförelser: 1 Lg7? Tg8! 1 Le5? Txf8! Vackert variantspel efter ett fint inledningsdrag även om mattställningarna är välkända.

Dom i Thema Danicums

H#-turn. 1981

Dommer: Holger Helledie
Spørrefrist: 1. april 1986

1554. Poul Hage (+ DK)
1 PR e.æ. Thema Danicum 1981

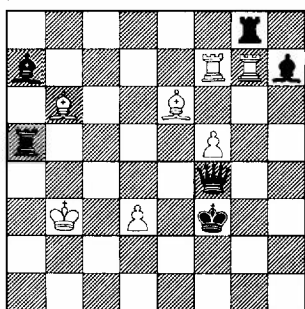
H2# 5.1.1.1 3+6

I turneringen for hjælpematter 1981 publiceredes 56(!) opgaver, hvoraf kun fire udgik på grund af ukorrekthed.

Med det store antal opgaver blev kvaliteten meget svingende. For mange opgavers vedkommende var indholdet "gamle sager", men gode opgaver var der også, således....

1 PR ex æquo 1554, Poul Hage. Løsning: 1 Ta3 ba3 2 Ka4 Db4#. 1 Ta4 Dxc7 2 Kb4 Db6#. 1 Ta5 Dxd5+ 2 Ka4 Dxc4#. 1 Ta6 b3 2 Ka5 Dc5#. 1 Ta7 b4 2 Ka6 Dxc6#. Imponerende optimal udnyttelse af materiel. Fem modelmætter, heraf tre gange ekko. Entypisk opgave fra forfatteren.

1558. Manne Persson Mora (S)
1 PR e.æ. Thema Danicum 1981

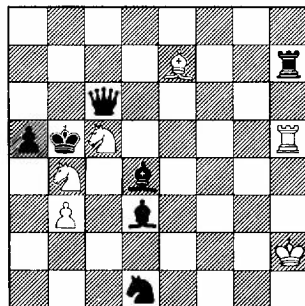
H2# B: hSe6 7+6

1 PR ex æquo 1558, Manne Persson. Løsning: A: 1 Lxf5 Tg1 2 Lg6 Lg4#. B: 1 Txf5 Lg1 2 Tc5 Sd4#. Interessant tematik i en suveræn kompo-

sition. Hvide kritiske træk åbner sorte linier. Sorte selvsparring differentierer sorts 2. træk.

3 PR 1551, Bertil Gedda. Løsning: 1 Kxb4 Th3 2 Lb5 Sa6#. 1 Db6 Lg5 2 Kxc5 Le7#. 1 Lxc5 Sd5 2 Lb6 Sc7#. Til trods for den stærke hvide opstilling, en svær opgave at løse. Yderligere ofres en hvid springer i alle løsninger!

1551. Bertil Gedda
Göteborg (S)
3 PR Thema Danicum 1981

H2# 3.1.1.1 6+7

1 HO 1552, C.Goumondy, Paris (F). Kh1 Dg1 Tf5 Lf1 Lf8 Sg7 Bf4 - Kc5 Dd6 Te2 Ld2 Sc3 Sd5 Bb4 Bf2 Bf6. 7+9. H2#. B: Ld2-g8. C: %Sg7. Løsninger: A: 1 Te5 Dg2 2 Sb6 Se6#. B: 1 Te7 Se8 2 Dc6 Dxf2#. C: 1 Te4 Dg7 2 Td4 Dc7#. De sorte officerer (D/T/S) er på skift blokør/bundet i de tre løsninger. Stillingsændringer til B og C virker overraskende.

2 HO 1756, G.Sundman, Jönköping (S). Tilegnet Lennart Larsson. Kg7 Te4 Ba4 Bb3 Bc4 Be5 Bf3 Bf5 Bg2 Bg4 - Kd3 Te1 La8 Ld4 Bb4 Bc6 Be2 Bf7 Bg5. 10+9. H4#. 2.1...1. Løsning: 1 Le5 Te3+ 2 Kd4 Td3+ 3 Kxe5 Td4 4 Ld6 Te4#. 1 Lf2 Td4+ 2 Ke3 Td3+ 3 Kf4 Te3 4 Lg3 Te4#. To modsatte rundløb af det hvide tårner flot, men opnået med kraftige midler.

3 HO 1462, C.Goumondy, Paris (F). Kf3 Lc1 Lg2 Bc2 - Kd5 Db8 Lb6 Lc4 Bb7 Be6 Bf5 Bh3. 4+8. H2#. B: Bc2-b3. C: Bc2-d6. D: Bc2-g5. Løsning: A: 1 Kd4 Kf2 2 Lc5 Lb2#. B: 1 Kc5 Ke3 2 Lb5 La3#. C: 1 Kd6 Kf4 2 Lc7 La3#. D: 1 Ke5 Kg3 2 Ld4 Lf4#. To kongekors kan næppe laves mere økonomisk, men opgaven virker skematisk.

HJERNEVRIDEREN

ved Jan Mortensen

Den tyske skakmester Kurt Richter var en spøjs fætter, noget af en original. Original er også hans bog, "KURZGESCHICHTEN UM SCHACHFIGUREN" oversat til svensk med den ferske titel "SCHACK-KAVALKAD". Også for problemister er der meget at hente i den, og 3304 finder vi deri under overskriften: Aprilspøg eller djævelskab? Teksten lyder: Nogle løsere, der ikke kunne finde løsningen, formodede, at der forelå en aprilspøg, især på grund af den pudsige klump af hvide brikker. En anden skrev, halvt opbragt, halvt begejstret: Den har fanden givet ham. Og løsningen er virkelig overordentlig skjult og vanskelig. Så vidt Kurt Richter.

Løsningen er skjult på side 23.

DANSKE TURNERINGSUDMÆRKELSER

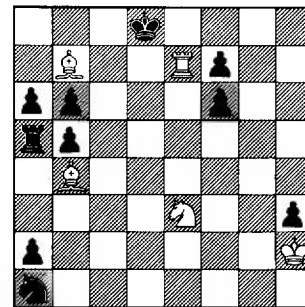
ved Jan Mortensen

3305 viser modelmætter. Jeg har talt dem op til fem. 1 Kg7 tr 2 Kf6 tr, xd3 3 Lg5#. 1 - Sb1 2 Le1 tr xd3 3 f4#. 1 - dxc3 2 Lxc3 tr, xd3 3 Lf6#. 2 - Kg5 3 Lf6#. 1 - f5 2 Se5 tr Ld1 3 Sg6#. Opgaven er en version af en tidligere opgave fra samme år i samme tidsskrift.

3306 viser Fleck med tre trusler og tre modelmætter, samt en ekstra modelmat i forførelsen 1 Sg4? 1 Sf5 Ta4 2 Sd4 Txb5 3 Sc6#. 1 - Ta3 2 Sh6 - 3 Sxf7#. 1 - S- 2 Ld6 - 3 Le7#. 1 Sg4? Ta4 2 Sxf6 Txb4 3 Td7#. 1 - Ta3!

SPRINGARENS turnering omfattede tre år, i 1981 publiceredes ingen originalopgaver. 3307 kom i spidsen. Dommeren Herbert Hultberg skriver: Den eminente danske problemisten har här på ett skickligt sätt förenat två av sina favoritidéer, nämligen tornkors och löparstjärna. 1 Dc6 tr 2 Sed6 ed6 3 De4#. 1 - Te3/Tc3/Td2/Td4 2 Le5/Lg7/Lg5/Le7 - 3 Tg5/De6/Tf4/Tf6#. 1 - Tf3 2 Tg5 Kf4 3 Le5#.

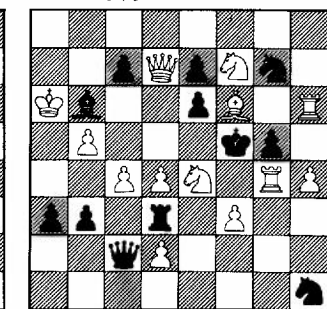
3308. 1 Sh7 tr 2 Se3++# 1 - S- 2 Db5#. 1 - Sc3 2 Dxd4#, selvsparring. 1 - Sc5 2 Sf6#, blokade af flugtfelt. 1 - Sxd6 2 Se7++#, B. 1 - Kc5 2 Db5#. 1 - Ke5 2 Sxh4#, selvbinding. Tre fortsatte forsvar med Se4 og to flugtfelter.

3#

5+10

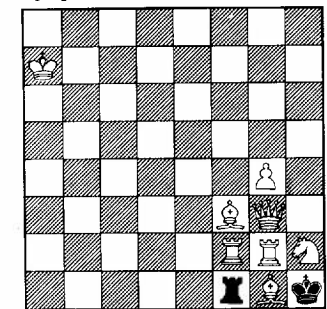
3307. Walther Jørgensen
5477, Springaren 1979/10
1 PR 1979-82

3#

13+12

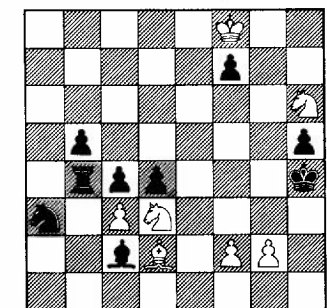
3304. Paul Heuäcker
Deutschöstrerr. Tagesztg.
1925

3#

8+2

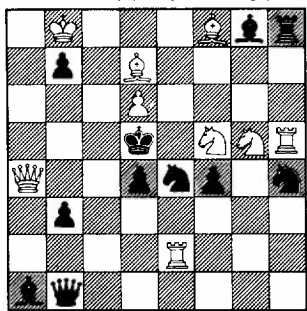
3305. Lars Larsen
13523, Tidskrift för
Schack 1977/78 RO 1977

3#

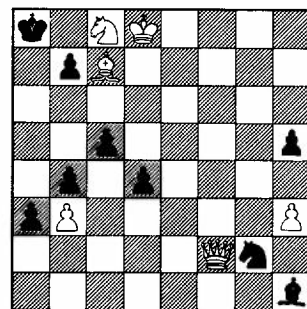
7+9

3308. Lars Larsen
13683, Tidskrift för
Schack 1978/9 RO 1978

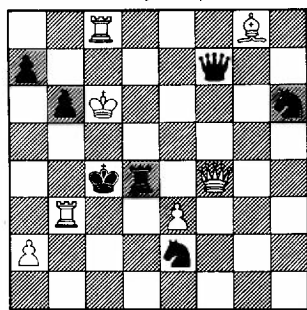
2# 9+11

3310. Cyrano
3908, Die Schwalbe
1982/6 3-4 RO 1982

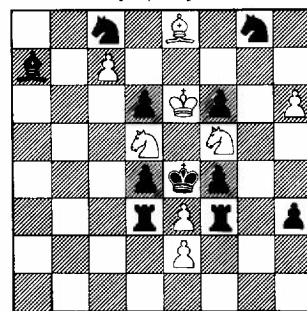
4# 6+9

3311. Filip Petersen
2 HO 5. Makuc - Moder
memorial turn.
Dom: MAT 1985/7-8

2# 7+7

3309. Hugo Knuppert
RO 75 Jahre Schackklub
Weiden 1907-1982

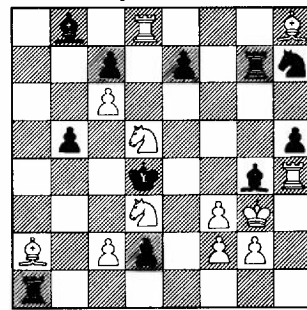
3# 8+11

1 - Tfxe3 2 Lc6 f3 3 Sg3#. 2 Lg6? Te2! 1 - dxe3
2 Lc6 Txf5 3 Lxd5#. 1 - fxe3 2 Lg6 Txd5 3 Lxf5#.

3310 af Cyrano, alias Steffen Helweg (+) kunne også anbringes under hjernevrideren. Forsøg at løse opgaven efter det velkendte princip. "Er du i tvivl så flyt til randen" ved 1 Lh2? (med Turtonvirkning efter 1 - Sf4 2 Dxf4) så kommer hvid i pinlig traktvang efter 1 - h4! og kan kun udføre skadelige træk såsom 2 Le5? Sf4! og 3 Dxf4 er værdiløs. Eller 2 Df7? a2 3 Dc7 Sf4! Rigtig er 1 Lg3! h4 2 Lh2 S-/d4/c5 3 Df4/Dxc5/Dxd4. Dommer: Hemmo Axt, München.

3311 viser to skakker med den bundne sorte dronning i forspillet. Begge besvares med slag med Lg8, bindingen af Td4 udnyttes. I løsningen (1 Dd6) er Td4 frigjort, og de to D-træk besvares i stedet med aftræk af kongebatteriet (den ene variant er nu ikke skak): 1 - Dd5/De6+ 2 Kd7/Kb7#. Det frigjorte tårngiver også skak mod kongebatteriet: 1 - Td6+ 2 Kxd6#. Og endnu en K-mat følger efter 1 - a6 2 Kxb6#. 1 - Sc3 2 Dd4#. Dommer i turneringen var Milan Velimirović.

3312. Per Grevlund
14173, Tidskrift för
Schack 1982/4 2 PR

3# 12+11

Om 3309 skriver dommeren, G.Schoen: Den dobbelte fremstilling af Hamburger med dualforsvar og Dresdner er ganske vist vellykket, men den symmetriske stilling plummer indtrykket. Hvordan var ikke en opgave med samme indhold blevet placeret, hvis forfatteren ikke havde indsendt den i sådan en stilling?! Prøvespil: 1 Lc6? fxe3! 1 Lg6? dxe3! Løsning: 1 h7 tr 2 hxg8S 3 Sxf6#. 1 - Tdxe3 2 Lg6 d3 3 Sc3#. 2 Lc6? Te2!

1 - Tfxe3 2 Lc6 f3 3 Sg3#. 2 Lg6? Te2! 1 - dxe3
2 Lc6 Txf5 3 Lxd5#. 1 - fxe3 2 Lg6 Txd5 3 Lxf5#.

3311 viser to skakker med den bundne sorte dronning i forspillet. Begge besvares med slag med Lg8, bindingen af Td4 udnyttes. I løsningen (1 Dd6) er Td4 frigjort, og de to D-træk besvares i stedet med aftræk af kongebatteriet (den ene variant er nu ikke skak): 1 - Dd5/De6+ 2 Kd7/Kb7#. Det frigjorte tårngiver også skak mod kongebatteriet: 1 - Td6+ 2 Kxd6#. Og endnu en K-mat følger efter 1 - a6 2 Kxb6#. 1 - Sc3 2 Dd4#. Dommer i turneringen var Milan Velimirović.

Dommeren Bjarne Bli-keng skrev om 3312: En fantasirik oppgift där de väsentliga varianterna visar direkta och indirekta frigörningar i stor stil. Även om varianten 1 - e5 ej visar "äkta" Anti-Goethart är den lika värdefull som övriga tre huvudvarianter. En något tam inledning kan svårligen göras bättre. 1 Lb3 tr 2 Sf6. 1 - e6 2 Sf4 3 Se2#. 1 - e5/Te1/Ta4 2 Sc7/S5b4/Se3 3 Sb5/Sa2/Sd1#. 1 - Sg5 2 Lg7.

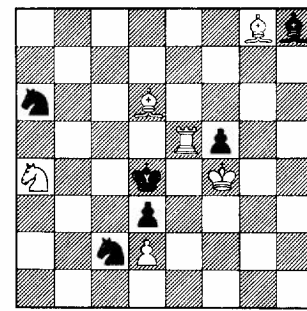
Skakopgaver eller rebus VI.

ved Jan Mortensen

Forrige artikeli denne serie, TD 40/186, var fejlnummereret.

Mlynka-temaet kan defineres som statiske matter i 2 faser med cyklisk ombytning af forsvarsmotiver.

3313. Kristaps Viksna
981, Sächsische Zeitung
1 PR 1978/79

2# 6+6

I 3313 trues i forførelsen 1 Tc5? med 2 Tc4#. De 3 temavarianter er 1 - Sxc5 (a) 2 Lxc5#; 1 - Se3 (b) 2 dxe3#; 1 - Le5+ (c) 2 Lxe5#. Men 1 - Sa3! I løsningen 1 Kxf5 er truslen ændret til 2 Te4#, men de sorte forsvarstræk og de dertil hørende hvide matter er de samme: 1 - Sc5 (b) 2 Lxc5#; 1 - Se3+ (c) 2 dxe3#; 1 - Lxe5 (a) 2 Lxe5#. Altså helt identisk spil. Det der er ændret er begrundelserne for, at det sorte træk parerer truslen, og disse sker cyklisk. (a) betegner slag af den hvide trusselsbrik. (b) er dækning af matfeltet. (c) er skak. Altså ret enkle forsvarsmotiver, men til gengæld er temaet fremstillet i Meredith form, hvilket var begrundelsen for den høje placering.

Mlynka-temaet var også temaet i en af afdelingerne i 1. WCCF-turn.

I 3213 er temavarianterne 1 Lf8? tr 2 S2b4#. 1 - Txb5 (a) 2 Dd7#; 1 - exd3 (b) 2 Dxd3#; 1 - Sf5+ (c) 2 Dxf5#. 1 - Sf5+! Løsning: 1 Ke2! tr 2 Se3#. Her er (a) dækning af matfelt, (b) slag af en hvid brik, der garderer et sk-nabofelt, (c) skak.

I 3214 er temavarianterne 1 c3? tr 2 Ld4#. 1 - Lxd5 (a) 2 Dxd5#; 1 - Sc3 (b) 2 De3#; 1 - Txd3 (c) 2 Txd3#. 1 - Sc6! Her er forsvarsmotiverne (a) skak, (b) slag af garderende hvid brik, (c) dækning af matfelt, altså de samme som i 3213, blot den anden vej rundt.

Løsning til hjernevrideren side 21

1 Ka6!! Ganske usandsynligt. På 1 - Ta1+ følger 2 Ta2+ og aftræksmat med Tg2. På andre tårntræk følger 2 Tf1!! (pointen i opgaven), og nu er ikke blot Lf3, men også Lg1 vakt til live. 1 Lb7? strander kun på Tb1!, ikke på 1 - Ta1+? 2 Ta2. Altså trods alt djævelskab.

EIGIL JOHANSEN 70 ÅR

ved Leif Schmidt

Vort medlem Eigil Johansen fyldte 10. december 1985 70 år. Eigil har gjort et kæmpe-arbejde for dansk skak. Utallige er de timer, han har brugt i skakkens tjeneste. Især i skakklubben AS-04, hvor han blev medlem i 1932, og hvor han i dag er formand, og har været det siden 1968. Han er så absolut primus motor i sin klub, forstår at tage vel imod alle slags mennesker, så der rigtig føler sig hjemme i klublivet.

Eigil er pædagogisk anlagt, en der gerne giver sine egne erfaringer videre. Han undlader sjældent at omtale rygningens skadevirkninger - han kan få selv den herligste pipe tobak til at smage som hestepærer.

Eigils store lederevner kom også til sin ret, da han bestred formandsposten i det navnkundige Dansk Arbejder Skak Forbund fra 1967 til forbundets ophævelse i 1970.

At andre end problemklubbens medlemmer sætter stor pris på Eigil og hans behagelige væsen, viser den store og fortjente ære, der overgik Eigil, da Dansk Skak Union udnævnte ham til æresmedlem i 1985.

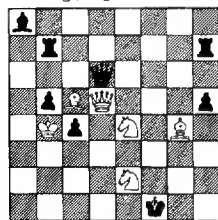
Vi gratulerer med den store dag, og håber på endnu mange hyggelige problemstunder.

Fejl og rettelser ved Willy Enggren

1635 (Frøberg) 23/152: Den tidligere korrektion (29/120) var uløselig (34/42). Forfatteren har nu sendt en ny korrektion, se 1635V. Løsning uændret 1 Sf4 tr. 2 Sd2+/Sg3+. 1 - h4 2 Sd2+ Ke1 3 Sg2#; 1 - hxg4 2 Sg3+ Ke1 3 Sg2#; 1 - Ke1 2 Sg2+ Kf1 3 Sd2#; 1 - Dxd5 2 Le2+ Ke1 3 Lf2#; 1 - Dxc5+ 2 Dxc5; 1 - Dxf4 2 Dd1+.

1635V.

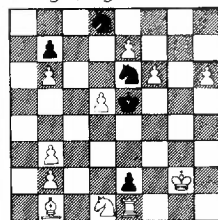
Hilding Frøberg
Korr. til 1635
TD 23/152

3#

3009V.

W. Jørgensen
Korr. til 3009
TD 38/134

6+8

Hvid 1 træk, 11+5 derefter
Serie-Hpat i 5.
B: Kg2-c1
C: Se6-c7
D: Se6-g4

1774V (Lindgren) 39/168: Uløselig. 1 Ta3 strander på 1 - Sb2! (SC). To points i løserturneringen.
3009 (Jørgensen) 38/134: Korrektion, se 3009V. Løsning uændret, se 40/185, men nu med 5 - Txe6 pat i A (i D er 5 - Dxx4 éntydigt). Forhåbentlig holder den, for det er jo en prægtig opgave.

Den moderne EDB-teknik afslører mange defekter i de ældre opgaver, særlig de overraskende stille træk. Teppo Mänttä, Finland, har meddelt følgende ukorrektheder ved opgaver i nr. 37:

2868 (Havel, version Lars Larsen): Biløsninger: 1 e7 2 e8d+ og 1 Sxb6 (2 Ld4#) Txf2/Tg4 2 Dd5+, 1 - gxf5 2 Lf4+/Sc4+.

2881 (Petersen): Dualer: Efter 1 Dd7 truer også 2 Da4, der ikke pareres af 1 - Lf4 og 1 - Lg3. Desuden 1 - Lf4 2 Sc2.

2882 (Larsen): På 1 g7 Tg5 kan hvid også spille 2 Tf2/Tf3/Tf4/Tf8.

2883 (Szwedowski, +hTd3): Biløsning 1 De1 Db4 2 Dxb4+/Ld5+, 1 - Tb3 2 Ld5+.

2884 (Lindgren & Rehm): Uløselig. 1 f5 strander på 1 - b5!

2886 (Vetešnik): Biløsning 1 Sf6+ Kc6/Kxc5 2 De4+/De4, De6.

KONTINGENTET

Medlemskontingentet for 1986 andrager uændret kr. 120,00, som bedes indbetalt på vedlagte girokort til postgiro nr. 6 40 38 67 i januar måned. Da vi har måttet slette en del medlemmer på grund af restance ser det ikke altfor godt ud med økonomien i 1986. Det er helt nødvendigt, at vore medlemmer støtter os med ekstra beløb, stort eller lille, det er lige velkomment! Vi vil meget nødig reducere sidetallet i THEMA DANICUM. Alle, der betaler dobbelt, kan få et ekstra eksemplar af bladet. Notér eventuelle ønsker på indbetalingskortet. Henvendelse om tidligere numre kan rettes til Willy Enggren.

GODT NYTÅR ØNSKES ALLE**DANSK SKAKPROBLEM KLUB**

Formand/Faglig redaktør:	JAN MORTENSEN, Hovmarken 24, Fløng, DK-2640 Hedehusene, Danmark. Tlf. 02-16 46 63.
Kasserer/Løsningsredaktør:	WILLY ENGGREN, Vigerslev Allé 28, 2.tv., DK-2500 Valby, Danmark. Tlf. 01-16 18 46. Postgiro 6 40 38 67. (Pris 1986: 120 kr.)
Bestyrelsesmedlem/Teknisk redaktør:	LEIF C. SCHMIDT, Rådmand Billesvej 25, DK-2610 Rødovre, Danmark. Tlf. 02-91 26 25.
Bestyrelsesmedlem/Bladfordersendelse:	SVEND AAHOLST, Øksen 7, DK-2630 Tåstrup, Danmark. Tlf. 02-99 56 46.
Bestyrelsesmedlem:	PER GREVLUND, Gøttrupvej 70, DK-9220 Aalborg Øst, Danmark. Tlf. 08-15 85 48.
Bibliotekar:	HOLGER HELLEDIE, Krostræde 5, 1.tv., DK-2770 Kastrup, Danmark. Tlf. 01-52 04 56.